

645.

Na osnovu člana 6 stav 1 tačka 9 Zakona o vazдушnom saobraćaju („Službeni list CG”, br. 30/12, 30/17 i 82/20), uz prethodnu saglasnost Ministarstva kapitalnih investicija, Agencija za civilno vazduhoplovstvo donijela je

P R A V I L N I K
O DETALJNIM PRAVILIMA ZA IMPLEMENTACIJU MREŽNIH FUNKCIJA U UPRAVLJANJU VAZDUŠNIM SAOBRAĆAJEM

Član 1

Ovim pravilnikom utvrđuju se detaljna pravila za implementaciju mrežnih funkcija u upravljanju vazдушnim saobraćajem (u daljem tekstu: ATM) i pravila za upravljanje krizama na evropskoj mreži za upravljanje vazдушnim saobraćajem (EATMN) u cilju omogućavanja održivog razvoja sistema vazdušnog saobraćaja ostvarivanjem potrebne efikasnosti, interoperabilnosti, kompatibilnosti i koordinacije aktivnosti, uključujući one kojima se osigurava optimalna upotreba ograničenih resursa.

Član 2

Ovim pravilnikom se, uz prilagođavanje pravu Crne Gore, preuzima Sprovedbena regulativa Komisije (EU) br. 2019/123 od 24. januara 2019. godine o utvrđivanju detaljnih pravila za sprovođenje mrežnih funkcija za upravljanje vazдушnim saobraćajem (ATM) i stavljanju van snage Regulative Komisije (EU) br. 677/2011, koja je data u Prilogu 1 ovog pravilnika.

U primjeni regulative iz stava 1 ovog člana koristi se Sprovedbena odluka Komisije (EU) br. 2019/709 od 6. maja 2019. godine o imenovanju menadžera mreže za mrežne funkcije za upravljanje vazдушnim saobraćajem (ATM) u Jedinstvenom evropskom nebu, koja je data u Prilogu 2 ovog pravilnika.

Član 3

Izrazi upotrijebljeni u ovom pravilniku imaju sljedeća značenja:

- 1) **ECAA Sporazum** je Multilateralni sporazum između Evropske zajednice i njenih država članica i Republike Albanije, Bosne i Hercegovine, Republike Bugarske, Republike Hrvatske, Bivše Jugoslovenske Republike Makedonije, Republike Island, Republike Crne Gore, Kraljevine Norveške, Rumunije, Republike Srbije i Misije privremene uprave Ujedinjenih nacija na Kosovu (u skladu sa Rezolucijom Savjeta bezbjednosti UN 1244 od 10. juna 1999. godine) o uspostavljanju Zajedničkog evropskog vazduhoplovnog područja („Službeni list RCG”, br. 62/07 i „Službeni list CG – međunarodni ugovori”, broj 01/11);
- 2) **države članice** i „**Službeni list Evropske unije**“ tumače se u skladu sa tačkama 2 i 3 Priloga II ECAA Sporazuma;
- 3) **ICAO** (*International Civil Aviation Organization*) je Međunarodna organizacija civilnog vazduhoplovstva;
- 4) **Agencija** je Agencija Evropske unije za sigurnost vazduhoplovstva (*European Union Aviation Safety Agency – EASA*);
- 5) **Regulativa Savjeta (EEZ) br. 95/93** je Regulativa Savjeta (EEZ) broj 95/93 od 18. januara 1993. godine o zajedničkim pravilima za dodjelu slotova na aerodromima Zajednice, koja je data u Prilogu 1 Pravilnika o načinu proširenja i ograničenja kapaciteta aerodroma, usaglašavanja redova letenja i dodjele vremenskih slotova („Službeni list CG”, broj 49/14);
- 6) **Regulativa (EZ) br. 549/2004** je Regulativa (EZ) br. 549/2004 Evropskog parlamenta i Savjeta od 10. marta 2004. godine kojom se utvrđuje okvir za formiranje Jedinstvenog evropskog neba, koja je data u Prilogu 1 Pravilnika o utvrđivanju okvira za formiranje Jedinstvenog evropskog neba i poboljšanju efikasnosti i održivosti evropskog vazduhoplovnog sistema („Službeni list CG”, broj 22/13);
- 7) **Regulativa (EZ) br. 551/2004** je Regulativa (EZ) br. 551/2004 Evropskog parlamenta i Savjeta od 10. marta 2004. godine o organizaciji i upotrebi vazdušnog prostora u Jedinstvenom evropskom nebu, koja je data u Prilogu 1 Pravilnika o organizaciji i upotrebi vazdušnog prostora u Jedinstvenom evropskom nebu i poboljšanju efikasnosti i održivosti evropskog vazduhoplovnog sistema („Službeni list CG”, broj 22/13);
- 8) **Regulativa Komisije (EU) br. 255/2010** je Regulativa Komisije (EU) br. 255/2010 od 25. marta 2010. godine o zajedničkim pravilima za upravljanje protokom vazdušnog saobraćaja, koja je data u Prilogu 1 Pravilnika o upravljanju kapacitetom i protokom vazdušnog saobraćaja („Službeni list CG”, broj 58/18);
- 9) **Regulativa Komisije (EU) br. 677/2011** je Regulativa Komisije (EU) br. 677/2011 od 7. marta 2011. godine o utvrđivanju detaljnih pravila za implementaciju mrežnih funkcija u upravljanju vazдушnim saobraćajem (ATM) i izmjenama i dopunama Regulative (EU) br. 691/2010, koja je data u Prilogu 1 Pravilnika o detaljnim pravilima za implementaciju mrežnih funkcija u upravljanju vazдушnim saobraćajem („Službeni list CG”, broj 24/16).

Ostali izrazi koji su upotrijebljeni u ovom pravilniku imaju značenja koja su im propisana u članu 2 Priloga 1 ovog pravilnika.

Član 4

EACCC nacionalna kontakt osoba i njen zamjenik, kako je utvrđeno u članu 19 stav 3 Prilog 1 ovog pravilnika, i nacionalni menadžer za frekvencije, kako je utvrđeno u tački 1 Dijela B Priloga III Priloga 1 ovog pravilnika, imenuju se odlukom direktora Agencije za civilno vazduhoplovstvo.

Član 5

Danom stupanja na snagu ovog pravilnika prestaje da važi Pravilnik o detaljnim pravilima za implementaciju mrežnih funkcija u upravljanju vazдушnim saobraćajem („Službeni list CG“, broj 24/16).

Član 6

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore“.

Broj: 01/2-040/21-615/3
Podgorica, 17.05.2021. godine

Direktor,
Dragan Đurović, s.r.

SPROVEDBENA REGULATIVA KOMISIJE (EU) 2019/123
od 24. januara 2019. godine
o utvrđivanju detaljnih pravila za sprovođenje mrežnih funkcija za upravljanje vazдушnim saobraćajem (ATM) i stavljanju van snage Regulative Komisije (EU) br. 677/2011

POGLAVLJE I
OPŠTE ODREDBE

Član 1

Predmet i područje primjene

1. Ovom regulativom se utvrđuju detaljna pravila za implementaciju mrežnih funkcija u upravljanju vazдушnim saobraćajem (mrežne funkcije) u skladu sa članom 6 Regulative (EZ) br. 551/2004. Utvrđuju se i pravila za upravljanje krizama na mreži.
2. Ova regulativa se primjenjuje na sljedeće mrežne funkcije:
 - (a) projektovanje evropske mreže ruta (ERND);
 - (b) upravljanje protokom vazdušnog saobraćaja (ATFM), kako je navedeno u članu 6 stav 7 Regulative (EZ) br. 551/2004 i u Regulativi (EU) br. 255/2010;
 - (c) kad je riječ o koordinaciji ograničenih resursa:
 - (i) radio-frekvencije u okviru vazduhoplovnih frekvencijskih opsega koje se upotrebljavaju u opštem vazдушnom saobraćaju;
 - (ii) kodovi radarskih transpondera.
3. U svrhu implemetacije mrežnih funkcija ova regulativa se primjenjuje na države članice, Menadžera mreže, Agenciju Evropske unije za sigurnost vazduhoplovstva (Agencija), korisnike vazdušnog prostora, pružaoce usluga u vazdušnoj plovidbi, operatore aerodroma, koordinatore slotova na aerodromima, na lokalnom i nacionalnom nivou i na nivou funkcionalnih blokova vazdušnog prostora.
4. Ova regulativa se primjenjuje na vazdušni prostor ICAO EUR regiona u kojem su države članice odgovorne za pružanje usluga u vazдушnom saobraćaju u smislu člana 2 tačka (11) Regulative (EZ) br. 549/2004. Ova regulativa se može primjenjivati i na vazdušni prostor ICAO EUR, NAT, AFI i MID regiona u kojem su treće zemlje, kako je utvrđeno u članu 24 stav 1, odgovorne za pružanje usluga u vazдушnom saobraćaju.

Član 2

Značenja izraza

Za potrebe ove regulative primjenjuju se značenja izraza iz člana 2 Regulative (EZ) br. 549/2004, člana 2 Regulative Komisije (EU) br. 255/2010 i člana 2 Regulative Komisije (EZ) br. 2150/2005¹.

Primjenjuju se i sljedeći izrazi:

- (1) „ograničeni resursi” znače sredstva koja se upotrebljavaju za djelotvorno funkcionisanje ATM-a i koja su ograničeno dostupna i koje menadžer mreže centralizovano koordinira kako bi se obezbijedila efikasnost Evropske mreže za upravljanje vazдушnim saobraćajem (mreža);
- (2) „vazduhoplovni frekvencijski opseg” označava odrednicu iz plana namjene radio-frekvencija iz ITU-ovog Pravilnika o radio-frekvencijama, odnosno dati frekvencijski opseg u kojem se dodjeljuju frekvencije namijenjene za opšti vazdušni saobraćaj;
- (3) „operator aerodroma” znači organ koji uz druge aktivnosti ili na neki drugi način, na osnovu nacionalnih zakona ili propisa, ima zadatak da upravlja infrastrukturom aerodroma i da koordinira i kontroliše aktivnosti raznih operatera na aerodromu ili u okviru predmetnog sistema aerodroma;
- (4) „koordinator aerodromskih slotova ” znači kvalifikovano fizičko ili pravno lice imenovano u skladu sa članom 4 stav 1 Regulative (EEZ) br. 95/93;
- (5) „operativni učesnici” znači civilni i vojni korisnici vazdušnog prostora, civilne i vojne pružaoce usluga u vazdušnoj plovidbi i operatore aerodroma koji djeluju u vazдушnom prostoru iz člana 1 stav 4;
- (6) „menadžer mreže” znači tijelo kojem su povjereni zadaci potrebni za sprovođenje funkcija iz člana 6 Regulative (EZ) br. 551/2004;
- (7) „pridružene zemlje” znači treće zemlje koje su članice EUROCONTROL-a osim onih koje učestvuju u radu menadžera mreže u skladu sa članom 24 stav 1;
- (8) „program efikasnosti” znači regulatorni okvir za poboljšanje efikasnosti usluga u vazdušnoj plovidbi i mrežnih funkcija u Jedinstvenom evropskom nebu kako je utvrđeno u članu 11 Regulative (EZ) br. 549/2004;

¹ Regulativa Komisije (EZ) br. 2150/2005 od 23. decembra 2005. godine o utvrđivanju zajedničkih pravila za fleksibilne upotrebe vazdušnog prostora (SL L 342, 24.12.2005, str. 20.)

- (9) „zajedničko odlučivanje” označava proces po kom se donose odluke na osnovu interakcije i konsultacija sa državama članicama, operativnim učesnicima i, prema potrebi, drugim akterima, u skladu sa čl. od 15 do 17;
- (10) „tijelo za procjenu efikasnosti” znači nezavisna grupa stručnjaka za oblast efikasnosti usluga u vazdušnoj plovitbi i mrežnih funkcija u okviru Jedinственог европског неба formirana u skladu sa Sprovedbenom odlukom Komisije (EU) 2016/2296²;
- (11) „upravni odbor mreže” znači odbor formiran ovom regulativom koji prati i usmjerava implementaciju mrežnih funkcija i izvršavanje zadataka menadžera mreže u skladu sa članom 18;
- (12) „operativna aktivnost” znači aktivnost na lokalnom, nacionalnom i nivou funkcionalnog bloka vazdušnog prostora ili mreže, kako je utvrđeno u mrežnom operativnom planu, koja je donijeta zajedničkim odlukama operativnih učesnika i menadžera mreže;
- (13) „kriza na mreži” znači stanje nemogućnosti pružanja usluga u vazdušnoj plovitbi na zahtijevanom nivou, nastalom nakon neuobičajene ili nepredviđene situacije, i koje rezultira većim gubitkom kapaciteta mreže ili većom neravnotežom između kapaciteta mreže i saobraćajne potražnje, ili većem prekidu u protoku informacija u jednom ili u nekoliko djelova mreže;
- (14) „civilno-vojna saradnja” znači interakcija između civilnih i vojnih organa i sastavnih djelova u upravljanju vazdušnim saobraćajem (ATM) iz člana 3 stav 1 koja je neophodna za obezbjeđivanje sigurne, efikasne i usklađene upotrebe vazdušnog prostora;
- (15) „uslovna ruta (CDR)” znači ATS ruta koja je na raspolaganju samo za planiranje letova i upotrebu pod određenim uslovima;
- (16) „evropska predstavnička tijela” znači pravno lice ili subjekat koji zastupa interese jedne ili više kategorija operativnih učesnika na evropskom nivou;
- (17) „nacionalna kontakt osoba”, u kontekstu upravljanja krizom na mreži, znači lica u državama članicama koja sarađuju sa relevantnim nacionalnim strukturama i organizacijama za upravljanje krizama i sa Evropskom jedinicom za koordinaciju u kriznim situacijama u vazduhoplovstvu;
- (18) „uticaj na mrežu”, u kontekstu funkcije za radio-frekvencije utvrđene u Prilogu III, znači situacija u kojoj će dodijeljena radio-frekvencija oslabiti, ometati ili prekidati funkcionisanje jedne ili više dodijeljenih radio-frekvencija u mreži, ili će biti u suprotnosti sa optimalnom upotrebom vazduhoplovnog frekventnog opsega u okviru područja primjene ove regulative;
- (19) „projektovanje vazdušnog prostora” znači proces kojim se obezbjeđuje razvoj i implementacija naprednih navigacionih mogućnosti i tehnika, poboljšanje mreže ruta i povezane sektorizacije, optimiziranih struktura vazdušnog prostora i ATM procedura koje povećavaju kapacitet;
- (20) „korišćenje vazdušnog prostora” znači način na koji se vazdušni prostor operativno koristi;
- (21) „vazdušni prostor bez ruta” znači posebni vazdušni prostor unutar kojeg korisnici vazdušnog prostora mogu slobodno planirati svoju putanju između ulazne i izlazne tačke bez obzira na mrežu ATS ruta;
- (22) „sektor kontrole letjenja” („sektor ATC”) znači određeni dio vazdušnog prostora u kojem tim kontrolora u svakom trenutku ima odgovornost za kontrolu letjenja;
- (23) „ruta koju zahtijeva korisnik” znači traženo rutiranje koje operatori vazduhoplova zahtijevaju u fazi projektovanja vazdušnog prostora kako bi ispunili svoje potrebe;
- (24) „sektorska konfiguracija” znači šema kombinovanja sektora vazdušnog prostora kako bi se obezbijedilo ispunjavanje operativnih zahtjeva i optimalna raspoloživost vazdušnog prostora;
- (25) „ruta za vazdušni saobraćaj” („ATS ruta”) znači poseban dio strukture vazdušnog prostora projektovan za usmjeravanje protoka saobraćaja, a za potrebu pružanja usluga u vazdušnom saobraćaju;
- (26) „dodjela frekvencije” znači dozvola koju država članica daje za korišćenje određene radio-frekvencije ili radiofrekventnog kanala pod utvrđenim uslovima.

Član 3

Komponente mreže

1. Za potrebu ove regulative, mreža obuhvata aerodrome, strukture vazdušnog prostora i interfejsa koji ih povezuju, infrastrukturu i operativne mogućnosti EATMN-a koji zajedno služe civilnim i vojnim korisnicima vazdušnog prostora.
2. Operativni učesnici i menadžer mreže, u okviru svojih odgovornosti, planiraju, projektuju, upravljaju i prate komponente mreže iz stava 1 u skladu sa strateškim planom mreže i mrežnim operativnim planom, koji su utvrđeni u čl. 8 i 9, radi poboljšanja efikasnosti mreže, njene interoperabilnosti i povezanosti i postizanja lokalnih ciljeva efikasnosti i ciljeva efikasnosti na nivou Unije, kako je utvrđeno u programu efikasnosti.

² Sprovedbena odluka Komisije (EU) 2016/2296 od 16. decembra 2016. godine o uspostavljanju nezavisne grupe stručnjaka imenovane kao tijelo za procjenu efikasnosti Jedinственог европског неба (SL L 344, 17.12.2016, str. 92.).

POGLAVLJE II
ORGANIZACIJA I UPRAVLJANJE MREŽNIM FUNKCIJAMA

Član 4

Imenovanje menadžera mreže i dužnosti menadžera mreže nakon imenovanja

1. Menadžer mreže imenuje se odlukom Komisije donesenom u skladu sa članom 5 stav 2 Regulative (EZ) br. 549/2004. U toj odluci su navedeni uslovi imenovanja, uključujući finansiranje menadžera mreže.
2. Menadžer mreže imenuje se na najmanje dva referentna perioda programa efikasnosti kako je utvrđeno u članu 8 Sprovedbene regulative Komisije (EU) br. 390/2013³.
3. Tijelo se imenuje za menadžera mreže samo ako je:
 - (a) dokazalo potrebnu stručnost i sposobnost za izvršavanje zadataka navedenih u članu 7;
 - (b) opisalo glavne ciljeve koje namjerava da ostvari tokom perioda za koji je imenovano i način na koji će obezbijediti kvalitet usluga koje pruža operativnim učesnicima;
 - (c) opisalo način i sredstva koje namjerava da koristi i način na koji namjerava da izvršava zadatke menadžera mreže;
 - (d) dokazalo da će druge aktivnosti sprovoditi nezavisno od zadataka menadžera mreže utvrđenih u članu 7, ukoliko obavlja i druge aktivnosti osim onih potrebnih za sprovođenje mrežnih funkcija.
4. Nakon imenovanja menadžer mreže:
 - (a) mora da bude sertifikovan od strane Agencije u skladu sa Sprovedbenom regulativom Komisije (EU) 2017/373⁴;
 - (b) održava nivo operativnog i tehničkog stručnog znanja potrebnog za izvršavanje zadataka iz člana 7 na nezavisan, nepristrasan i ekonomičan način;
 - (c) postupa u skladu sa odredbama o upravljanju i konsultacijama utvrđenim u Poglavljima III i V;
 - (d) sprečava konflikte interesa;
 - (e) poštuje relevantno zakonodavstvo Unije pri izvršavanju svojih zadataka;
 - (f) na bezbjedan način rukuje osjetljivim podacima;
 - (g) za predstavnika ima rukovodioca koji je nadležan i odgovoran za izvršavanje zadataka menadžera mreže i za upravljanje njegovim ljudskim i finansijskim resursima.
5. Komisija redovno prati rad menadžera mreže i procjenjuje poštovanje uslova iz st. 3 i 4 ovog člana i izvršavanje zadataka iz člana 7.

Član 5

Procjena

Komisija procjenjuje, najkasnije nakon svakog referentnog perioda programa efikasnosti, da li su mrežne funkcije efektivno sprovedene i da li menadžer mreže obavlja svoje zadatke na djelotvoran način, u skladu sa članom 4 stav 4.

Član 6

Uslovi poništenja

1. Imenovanje menadžera mreže Komisija može da poništi ako:
 - (a) se ne pridržava zahtjeva iz člana 4 i odluke Komisije o imenovanju menadžera mreže;
 - (b) značajno i kontinuirano ne ispunjava svoje ciljeve efikasnosti.
2. Menadžer mreže utvrđuje i primjenjuje odgovarajuće mjere kako bi, u slučaju poništenja imenovanja, dok se drugo tijelo ne imenuje za menadžera mreže, obezbijedio trajno pružanje usluga kada je riječ o sprovođenju mrežnih funkcija.

Član 7

Zadaci menadžera mreže

1. Menadžer mreže podržava sprovođenje mrežnih funkcija i u tu svrhu:
 - (a) izrađuje i ažurira strateški plan mreže iz člana 8, u skladu sa programom efikasnosti i ATM Master planom, uzimajući u obzir relevantni ICAO Evropski plan vazdušne plovidbe, kao i povezane dokumente;
 - (b) izrađuje mrežni operativni plan iz člana 9 radi sprovođenja strateškog plana mreže za kalendarske godine referentnog perioda, kao i za godišnje, sezonske, sedmične i dnevne periode;
 - (c) razvija, organizuje i obezbjeđuje integrisanu funkciju projektovanja evropske mreže ruta kako je utvrđeno u Prilogu I;
 - (d) koordinira upravljanje kapacitetom i protokom vazdušnog saobraćaja i, putem centralne jedinice za ATFM, koordinira i sprovodi ATFM mjere kako je utvrđeno u Prilogu II;
 - (e) organizuje centralizovanu funkciju za koordiniranje radio-frekvencija u skladu sa članom 6 stav 4 tač. (a) i (b) Regulative (EZ) br.

³ Sprovedbena regulativa Komisije (EU) br. 390/2013 od 3. maja 2013. godine o utvrđivanju programa efikasnosti za usluge u vazdušnoj plovidbi i mrežne funkcije (SL L 128, 9.5.2013, str. 1.)

⁴ Sprovedbena regulativa Komisije (EU) 2017/373 od 1. marta 2017. godine o utvrđivanju zajedničkih zahtjeva za pružaoce usluga upravljanja vazdušnim saobraćajem/pružaoce usluga u vazdušnoj plovidbi i drugih mrežnih funkcija za upravljanje vazdušnim saobraćajem i za njihov nadzor, o stavljanju van snage Regulative (EZ) br. 482/2008 i sprovedbenih regulativa (EU) br. 1034/2011, (EU) br. 1035/2011 i (EU) 2016/1377 i o izmjeni Regulative (EU) br. 677/2011 (SL L 62, 8.3.2017, str. 1.)

- 551/2004 i kako je utvrđeno u Prilogu III, uključujući centralni registar za evidentiranje svih podataka o dodjeli radio-frekvencija;
- (f) koordinira procese za dodjelu kodova radarskih transpondera kako je utvrđeno u Prilogu IV;
- (g) organizuje upravljanje i rad mrežnih funkcija;
- (h) koordinira i podržava upravljanje krizama na mreži u skladu sa čl. 19 i 21; daje zadatke EACCC-u nakon savjetovanja sa Komisijom;
- (i) obezbjeđuje koordinaciju u pogledu mrežnih funkcija sa ICAO regionima mimo EUR regiona i državama koje ne učestvuju u radu menadžera mreže;
- (j) izrađuje, ažurira i sprovodi višegodišnji program rada menadžera mreže i vezani budžet;
- (k) razvija i uvodi sistem upozorenja kako bi Komisiji mogao da dostavi podatke koji se zasnivaju na analizi planova leta kako bi se pratilo da li se poštuju zabrane letjenja koje su vazдушnim prevoznicima izrečene Regulativom (EZ) br. 2111/2005 Evropskog parlamenta i Savjeta⁵ i/ili drugim mjerama sigurnosti i bezbjednosti;
- (l) obezbjeđuje podršku koju traži ICAO za zadatke koji su u vezi sa mrežnim funkcijama u ICAO EUR regionu, koja je predmet sklapanja sporazuma o saradnji sa ICAO-om.
2. Menadžer mreže takođe doprinosi trajnom poboljšanju mrežnih operacija u Jedinstvenom evropskom nebu i ukupnoj efikasnosti mreže, posebno u pogledu sprovođenja programa efikasnosti. Menadžer mreže posebno:
- (a) obezbjeđuje da strateški plan mreže i mrežni operativni plan doprinose postizanju ciljeva na nivou Unije i povezanih lokalnih ciljeva efikasnosti i prati sprovođenje tih planova;
- (b) priprema plan efikasnosti mreže u skladu sa programom efikasnosti i primjenjuje ga nakon što ga odobri Komisija;
- (c) pokreće, podržava i koordinira saradnju operativnih učesnika u razvoju i sprovođenju operativnih aktivnosti kako bi se obezbijedila efikasna upotreba dostupnog vazdušnog prostora i kapaciteta, kao i smanjenje kašnjenja u mreži;
- (d) u mrežnom operativnom planu utvrđuje sve inicijative kojima se podržava razvoj prekogranične saradnje i pružanje prekograničnog upravljanja vazдушnim saobraćajem i usluga u vazdušnoj plovidbi ističući one od kojih posebno zavisi realizacija plana efikasnosti mreže;
- (e) utvrđuje opasnosti po sigurnost mreže u saradnji sa operativnim učesnicima i procjenjuje povezane rizike za sigurnost mreže i prijavljuje ih Agenciji;
- (f) operativnim učesnicima i relevantnim organima država članica i Komisiji dostavlja informacije o prognozi saobraćaja i analizu operativne efikasnosti u kontekstu sprovođenja programa efikasnosti;
- (g) podržava operativne učesnike u pripremi i sprovođenju planova tranzicije za uvođenje velikih poboljšanja u oblasti vazdušnog prostora ili ATM sistema;
- (h) putem zajedničkog odlučivanja razvija procedure za raspodjelu kašnjenja u okviru upravljanja protokom vazdušnog saobraćaja i organizuje proces postoperativnog prilagođavanja koji uključuje pružaoce usluga u vazdušnoj plovidbi, aerodrome i nacionalne nadzorne organe radi rješavanja pitanja povezanih sa mjerenjem, klasifikacijom i raspodjelom ATFM kašnjenja;
- (i) podržava operativne učesnike u sprovođenju fleksibilne upotrebe vazdušnog prostora u skladu sa Regulativom Komisije (EZ) br. 2150/2005.
3. U svrhu ispunjavanja zadataka iz st. 1 i 2 menadžer mreže:
- (a) obezbjeđuje dostupnost alata, procesa i dosljednih podataka radi podrške zajedničkom odlučivanju na nivou mreže, kao i razmjenu tih podataka. Ti podaci posebno obuvataju obradu plana leta, evropske sisteme za upravljanje podacima i vazduhoplovne informacije relevantne za izvršavanje mrežnih funkcija, kao i elektronski integrisani portal za informacije kojem mogu da pristupe zainteresovani učesnici u skladu sa članom 3a Regulative (EZ) br. 551/2004;
- (b) obezbjeđuje konsolidovan i koordinisan pristup svim aktivnostima planiranja i operativnim aktivnostima mreže, uključujući praćenje i poboljšanje cjelokupne efikasnosti mreže, kako bi se poboljšala njena efikasnost, interoperabilnost i povezanost;
- (c) doprinosi izmjenama i dopunama ICAO dokumenata koji se odnose na mrežne funkcije u skladu sa procesima Unije;
- (d) podržava operativne učesnike u izvršavanju njihovih obaveza, u korišćenju sistemâ i procedura upravljanja vazдушnim saobraćajem i usluga u vazdušnoj plovidbi (ATM/ANS) u skladu sa ATM Master planom, posebno Zajedničkih projekata u skladu sa Sprovedbenom regulativom Komisije (EU) br. 409/2013⁶;
- (e) pomaže Komisiji i rukovodiocu realizacije projekta, kako je utvrđeno u članu 9 Sprovedbene regulative (EU) br. 409/2013, prilikom uspostavljanja, usvajanja i sprovođenja zajedničkih projekata u skladu sa članom 5 te regulative;
- (f) sklapa sporazume o saradnji sa rukovodiocem realizacije projekta u skladu sa članom 9 stav 7 tačkom (a) i članom 12 stavom 2 Sprovedbene regulative (EU) br. 409/2013;
- (g) prati performanse infrastrukture relevantne za izvršavanje mrežnih funkcija, odnosno:
- (i) pokrivenost zemaljskim navigacionim sistemima kao podrška uvođenju i funkcionisanju navigacionih aplikacija;
 - (ii) pokrivenost svemirskim navigacionim sistemima kao podrška uvođenju i funkcionisanju navigacionih aplikacija na osnovu informacija koje dostavlja:
- (a) Galileo referentni centar (GRC) za osnovne konstelacije globalnih navigacionih satelitskih sistema (GNSS);
- (b) pružalac usluga Evropskog geostacionarnog navigacionog sistema (EGNOS) za sistem EGNOS;
- (iii) nadzorne interogatore i avionsku opremu;
 - (iv) data link komunikaciju;

⁵ Regulativa (EZ) br. 2111/2005 Evropskog parlamenta i Savjeta od 14. decembra 2005. godine o formiranju liste Zajednice koja sadrži vazdušne prevoznike na koje se primjenjuje zabrana letjenja unutar Zajednice, o informisanju putnika u vazdušnom saobraćaju, o identitetu vazdušnog prevoznika koji obavlja let i stavljanju van snage člana 9 Direktive 2004/36/EZ (SL L 344, 27.12.2005, str. 15.).

⁶ Sprovedbena regulativa Komisije (EU) br. 409/2013 od 3. maja 2013. godine o definiciji zajedničkih projekata, uspostavljanju upravljanja i utvrđivanju podsticaja za podršku sprovođenja Evropskoga ATM Master plana (SL L 123, 4.5.2013, str. 1.).

- (v) sistem za izbjegavanje sudara u vazduhu (ACAS);
 - (vi) mjerenje visine iz vazduha;
 - (h) razvija, organizuje i pruža zajedničke usluge za podršku za mrežu povezane sa mrežnim funkcijama koje zahtijevaju operativni učesnici i koje se obavljaju centralizovano u svrhu operativnih performansi mreže i troškovne efikasnosti, odnosno:
 - (i) ATM centar za slanje poruka;
 - (ii) uslugu upravljanja mrežnim adresama;
 - (i) pruža podršku subjektima kojima je povjereno istraživanje nesreća i nezgoda u civilnom vazduhoplovstvu ili analiza događaja, kako je propisano Regulativom (EU) br. 996/2010 Evropskog parlamenta i Savjeta⁷, ako zatraže takvu pomoć;
 - (j) razmjenjuje operativne podatke sa operativnim učesnicima u skladu sa članom 13 Regulative (EZ) br. 550/2004;
 - (k) prikuplja, objedinjuje i analizira sve podatke iz Priloga od I do VI i te podatke na zahtjev dostavlja Komisiji, Agenciji i tijelu za ocjenu efikasnosti.
4. Menadžer mreže odgovara na ad-hok zahtjeve Komisije, država članica ili Agencije u vezi sa pružanjem informacija, savjeta, analiza ili drugih pomoćnih zadataka povezanih sa raznim funkcijama.

Član 8

Strateški plan mreže

1. Menadžer mreže izrađuje i ažurira strateški plan mreže u skladu sa ATM Master Planom i putem zajedničkih odluka. Strateški plan mreže služi kao smjernica za dugoročni razvoj mreže i mora biti prilagođen sa referentnim periodima programa efikasnosti i obuhvatati period imenovanja menadžera mreže.
2. Strateški plan mreže izrađuje se na osnovu obrasca iz Priloga V. Mora ga potvrditi upravni odbor mreže i odobriti Komisija nakon savjetovanja sa državama članicama.
3. Strateški plan mreže ima za cilj da ostvari ciljeve efikasnosti za mrežne funkcije koji su predviđeni u programu efikasnosti.
4. Strateški plan mreže mora da se ažurira najmanje 12 mjeseci prije početka svakog referentnog perioda.

Član 9

Mrežni operativni plan

1. Menadžer mreže izrađuje detaljan mrežni operativni plan u saradnji sa operativnim učesnicima radi kratkoročnog i srednjeročnog sprovođenja strateškog plana mreže na operativnom nivou kroz zajedničko odlučivanje.
2. Mrežni operativni plan mora da obuhvati kalendarske godine referentnog perioda i godišnjih perioda, uključujući operativne akcije koje se u njemu nalaze.
3. Mrežni operativni plan sadrži informacije utvrđene u Prilogu VI. Mrežni operativni plan odobrava upravni odbor mreže.
4. Mrežni operativni plan uključuje posebno:
 - (a) zahtjeve operativne efikasnosti mreže i lokalne referentne vrijednosti ATFM kašnjenja kao doprinos postizanju ciljeva efikasnosti na nivou Unije;
 - (b) operativne akcije kojima se doprinosi postizanju ciljeva efikasnosti na nivou Unije i lokalnih ciljeva efikasnosti programa efikasnosti koji obuhvata kalendarske godine referentnog perioda, kao i godišnje, sezonske, sedmične i dnevne periode imajući u vidu zadnje prognoze saobraćaja i njihov razvoj.
5. Mrežni operativni plan obuhvata operativne akcije koje se odnose na sve mrežne funkcije i vojne zahtjeve ako te zahtjeve postavljaju države članice. Te operativne akcije utvrđuju se zajedničkim odlučivanjem, a njihovu uzajamnu dosljednost procjenjuje menadžer mreže.
6. Ako menadžer mreže utvrdi operativna ograničenja i prepreke koji sprečavaju postizanje ciljeva efikasnosti na nivou Unije i na lokalnom nivou, predlaže dodatne operativne mjere. Te mjere se utvrđuju zajedničkim odlukama.
7. Pružaoci usluga u vazdušnoj plovidbi i operatori aerodroma moraju da obezbijede da njihovi planovi budu u skladu sa planom mrežnih operacija i da sprovode operativne akcije iz stava 4 tačke (b).
8. Menadžer mreže ažurira mrežni operativni plan prema potrebi, a najmanje svakih šest mjeseci.

Član 10

Popravne mjere

1. Ako nivoi efikasnosti dogovoreni zajedničkom odlukom nisu ostvareni ili ako operativne akcije iz člana 9 stava 4 tačke (b) nisu sprovedene, menadžer mreže u okviru izvršavanja svojih zadataka i ne dovodeći u pitanje odgovornosti država članica, predlaže popravne mjere koje moraju da preduzmu operativni učesnici. Prilikom predlaganja mjera prvo se savjetuje sa operativnim učesnicima na koje te mjere utiču, zatim podnosi predlog popravnih mjera radnoj grupi za operativu navedenoj u članu 18 stav 2 na razmatranje i na kraju mora da dobije odobrenje predloga popravnih mjera od upravnog odbora mreže. Operativni učesnici na koje te mjere utiču sprovode ih ili obavještavaju upravni odbor mreže o razlozima zašto ih nisu sproveli.
2. Menadžer mreže obavještava države članice i nacionalni nadzorni organ nadležan za nadzor operativnih učesnika na koje utiču popravne mjere o sadržaju mjere i svim aspektima povezanim sa promjenama u operativnom efikasnošću.

⁷ Regulativa (EU) br. 996/2010 Evropskog parlamenta i Savjeta od 20. oktobra 2010. godine o istragama i sprečavanju nesreća i nezgoda u civilnom vazduhoplovstvu i stavljanju van snage Direktive 94/56/EZ (SL L 295, 12.11.2010, str. 35.).

3. Države članice bez odlaganja obavještavaju Komisiju i menadžera mreže ako njihove odgovornosti sprečavaju sprovođenje popravnih mjera ili ako njihovo sprovođenje dovodi do nedosljednosti sa planovima efikasnosti.
4. Menadžer mreže izrađuje i ažurira registar operativnih akcija i popravnih mjera koje operativni učesnici nisu sproveli, uključujući razloge koji su doveli do sprečavanja njihovog sprovođenja i o tome obavještava Komisiju.

Član 11

Odnosi sa operativnim učesnicima

1. Radi praćenja i poboljšanja ukupne efikasnosti mreže, menadžer mreže sklapa odgovarajuće radne aranžmane sa operativnim učesnicima u skladu sa članom 17.
2. Menadžer mreže i operativni učesnici koordiniraju razvoj i primjenu alata i sistema potrebnih za izvršavanje mrežnih funkcija kako bi se ispunili zahtjevi iz člana 3 stav 2.
3. Operativni učesnici moraju da obezbijede da su operativne akcije koje se sprovode na lokalnom ili na nivou funkcionalnog bloka vazdušnog prostora kompatibilne sa mjerama utvrđenim zajedničkim odlučivanjem.
4. Operativni učesnici menadžeru mreže dostavljaju relevantne podatke navedene u Prilozima od I do VI u odgovarajućem roku i u skladu sa zahtjevima utvrđenim zajedničkim odlučivanjem.

Član 12

Odnosi sa državama članicama

1. Pri izvršavanju svojih zadataka menadžer mreže uzima u obzir nadležnosti država članica po pitanju njihovog suvereniteta nad njihovim vazdušnim prostorom i na javni red, javnu bezbjednost i odbrambena pitanja.
2. Države članice ostaju odgovorne za detaljnu primjenu, odobravanje i uspostavljanje struktura vazdušnog prostora koji je u njihovoj nadležnosti.
3. Ako su organi država članica uključeni u operativna pitanja povezana sa mrežnim funkcijama, posebno u koordinaciju ograničenih resursa iz člana 1 stav 2 tačke (c), menadžer mreže se sa njima savjetuje u okviru zajedničkog odlučivanja, a rezultati utvrđeni u tom procesu sprovode se na nacionalnom nivou.

Član 13

Odnosi sa funkcionalnim blokovima vazdušnog prostora

1. Menadžer mreže blisko saraduje i koordinira sa pružaocima usluga u vazdušnoj plovidbi na nivou funkcionalnih blokova vazdušnog prostora, posebno kada je riječ o strateškom planiranju i taktičkom dnevnom upravljanju protokom i kapacitetom.
2. Menadžer mreže u bliskoj saradnji sa pružaocima usluga u vazdušnoj plovidbi na nivou funkcionalnih blokova vazdušnog prostora utvrđuje usklađene procese, procedure i interfejse kako bi se olakšala operativna povezanost između funkcionalnih blokova vazdušnog prostora.
3. Države članice koje saraduju unutar funkcionalnog bloka vazdušnog prostora moraju da nastoje da usklade svoja mišljenja o strateškim pitanjima mrežnih funkcija iz člana 21 stav 2.
4. Pružaoci usluga u vazdušnoj plovidbi koji saraduju unutar funkcionalnog bloka vazdušnog prostora moraju da nastoje da usklade mišljenja radi podrške zajedničkom odlučivanju.

Član 14

Civilno-vojna saradnja

1. Države članice moraju da obezbijede da nacionalni vojni organi budu na odgovarajući način uključeni u sve aktivnosti povezane sa izvršavanjem mrežnih funkcija.
2. Države članice moraju da obezbijede da vojni pružaoci usluga u vazdušnoj plovidbi i vojni korisnici vazdušnog prostora budu adekvatno zastupljeni u procesu konsultacija i radnim aranžmanima koja utvrđuje menadžer mreže.
3. Menadžer mreže obezbjeđuje da postoje odgovarajući aranžmani kako bi se omogućila i podržala koordinacija sa nacionalnim i drugim relevantnim vojnim organima, uključujući Evropsku odbrambenu agenciju (EDA). Predmet te koordinacije obuhvata sve aspekte povezane sa izvršavanjem mrežnih funkcija koje imaju uticaj na vojne aktivnosti.
4. Funkcija projektovanja evropske mreže ruta i funkcija upravljanja protokom vazdušnog saobraćaja moraju se izvršavati ne dovodeći u pitanje rezervacije ili ograničenja vazdušnog prostora za isključivu ili posebnu upotrebu država članica. Menadžer mreže podstiče i koordinira dostupnost uslovnih ruta u takvim strukturama vazdušnog prostora i olakšava ispunjavanje vojnih zahtjeva i odgovor na krize.

POGLAVLJE III

UPRAVLJANJE MREŽNIM FUNKCIJAMA

Član 15

Zajedničko odlučivanje

1. Države članice i operativni učesnici izvršavaju mrežne funkcije uz podršku menadžera mreže zajedničkim odlučivanjem koje uključuje sljedeće elemente:

- (a) proces konsultacija propisan članom 16;
 - (b) detaljne radne aranžmane i procese za operativu propisane u članu 17.
2. Menadžer mreže pomaže upravnom odboru mreže prilikom donošenja mjera povezanih sa upravljanjem mrežnim funkcijama, kako je propisano članom 18.
3. Ako jedan ili više operativnih učesnika ospori aktivnosti menadžera mreže, menadžer mreže to pitanje upućuje upravnom odboru mreže radi rješavanja.

Član 16 **Proces konsultacija**

1. Menadžer mreže uspostavlja proces odgovarajućih i redovnih konsultacija sa zainteresovanim stranama iz člana 1 stav 3.
2. Konsultacije moraju da obuhvate detaljne radne aranžmane i procese za operativu propisane članom 17, strateški plan mreže, mrežni operativni plan i plan efikasnosti mreže, kao i napredak u sprovođenju planova, podnošenju izvještaja Komisiji i u operativnim pitanjima.
3. Menadžer mreže prilagođava proces konsultacija prema potrebama individualnih mrežnih funkcija. Kako bi se obezbijedilo da se mogu rješavati regulatorna pitanja, prema potrebi se uključuju organi država članica.
4. Ako operativni učesnici tvrde da njihovi stavovi o određenom pitanju nisu na odgovarajući način uzeti u obzir, to se pitanje prvo upućuje menadžeru mreže na dalje razmatranje. Ako se pitanje ne može riješiti na taj način, upućuje se upravnom odboru mreže radi rješavanja.

Član 17 **Radna rješenja i procesi za operacije**

1. Menadžer mreže utvrđuje detaljne radne aranžmane sa operativnim učesnicima, državama članicama, trećim zemljama iz člana 24 stav 1 i, prema potrebi, pridruženim zemljama, kao i procese za operativu radi razmatranja planskih i operativnih aspekata izvođenja mrežnih funkcija, naročito uzimajući u obzir posebne karakteristike i zahtjeve pojedinačnih mrežnih funkcija kako su utvrđeni u prilogima od I do IV.
2. Menadžer mreže mora da obezbijedi da detaljni radni aranžmani i procesi za operativu sadrže pravila za obavještanje o popravnim mjerama koje proizilaze iz zajedničkog odlučivanja, a koje su upućene zainteresovanim stranama iz člana 1 stav 3.
3. Ti detaljni radni aranžmani i procesi za operativu moraju da budu u skladu sa zahtjevima za razdvajanje pružanja usluga od regulatornih pitanja propisanim članom 4 stav 2 Regulative (EZ) br. 549/2004.

Član 18 **Upravni odbor mreže**

1. Upravni odbor mreže odgovoran je za:
- (a) potvrđivanje nacрта strateškog plana mreže;
 - (b) odobravanje planova mrežnih operacija;
 - (c) odobravanje predloga preventivnih mjera iz člana 10;
 - (d) odobravanje specifikacija za procese konsultacija, kao i detaljne radne aranžmane i procese za operativu za mrežne funkcije iz čl. 15 i 17 i za proces postoperativnog prilagođavanja iz člana 7 stav 2 tačka (h);
 - (e) odobravanje poslovnika o radu Evropske jedinice za koordinaciju kriznih situacija u vazдушnom saobraćaju iz člana 19 stav 5 i programa njenog rada;
 - (f) praćenje napretka u sprovođenju strateškog plana mreže, mrežnog operativnog plana i plana efikasnosti mreže iz člana 7 stava 2 tačke (b) i razmatranje mogućih odstupanja od početnih planova;
 - (g) praćenje procesa konsultacija operativnih učesnika;
 - (h) praćenje aktivnosti povezanih sa upravljanjem mrežnim funkcijama i izvršavanjem zadataka menadžera mreže, uključujući kvalitet usluga koje pruža operativnim učesnicima;
 - (i) praćenje aktivnosti menadžera mreže povezanih sa krizom mreže;
 - (j) odobravanje godišnjeg izvještaja iz člana 22 stav 3;
 - (k) rješavanje pitanja iz člana 15 stav 3 i člana 16 stav 4 koja nisu riješena na nivou pojedinačne mrežne funkcije;
 - (l) potvrđivanje godišnjeg budžeta menadžera mreže;
 - (m) odobravanje poslovnika odbora;
 - (n) odobravanje programa rada iz člana 7 stav 1 tačke (j) i praćenje njegovog sprovođenja;
 - (o) odobravanje plana efikasnosti mreže iz člana 7 stav 2 tačke (b);
 - (p) davanje mišljenja o mogućim dodatnim funkcijama koje bi se mogle dodijeliti menadžeru mreže primjenom člana 6 stav 3 ili člana 6 stav 4 tačke (c) Regulative (EZ) br. 551/2004;
 - (q) davanje preporuka u svrhu praćenja efikasnosti infrastrukture iz člana 7 stav 3 tačka (g), uključujući odgovarajuće analize troškova i koristi;
 - (r) davanje mišljenja o razvoju i pružanju zajedničkih usluga za podršku mreži iz člana 7 stav 3(tačka h), uključujući odgovarajuće analize troškova i koristi;
 - (s) odobravanje aranžmana o saradnji iz člana 7 stav 1 tačke (l) , člana 7 stav 3 tačke (f) i člana 24;
 - (t) davanje mišljenja o imenovanju rukovodioca menadžera mreže, kako je navedeno u članu 4 stav 4 tački (g) .

2. Управни одбор мреже оснива радне групе које му пружају подршку у раду, посебно радну групу за оперативу коју сачињавају оперативни директори оперативних учесника.
3. Управни одбор мреже има слjedeће чланове са правом гласа:
 - (a) један представник пружаоца услуга у ваздушној пловидби по функционалном блоку ваздушног простора који је успостављен или се успоставља, са укупно четири гласа за све пружаоце услуга у ваздушној пловидби;
 - (b) четири представника комерцијалних и некомерцијалних цивилних корисника ваздушног простора;
 - (c) два представника оператора аеродрома;
 - (d) два представника војних пружалача услуга у ваздушној пловидби и војних корисника ваздушног простора.
4. Управни одбор мреже има слjedeће чланове без права гласа:
 - (a) предсједavajuћи управним одбором мреже;
 - (b) један представник Комисије;
 - (c) руководилац менаџера мреже, како је наведено у члану 4 став 4 тачки (g) ;
 - (d) предсједavajuћи радном групом за оперативу из става 2;
 - (e) два представника пружалача услуга у ваздушној пловидби придружених земља које доприносе раду менаџера мреже;
 - (f) један представник EUROCONTROL-а.
5. Сваки члан управног одбора мреже има замјеника.
6. Комисија именује предсједavajuћег управним одбором мреже на основу његових техничких компетенција и стручности и на предлог чланова управног одбора мреже који имају право гласа. Именује и два потпредсједavajuћа из групе чланова са правом гласа.
7. Комисија именује чланове са правом гласа и њихове замјенике из става 3 тачке а на предлог њихових организација. Именује чланове са правом гласа и њихове замјенике из става 3 тач. (b) и (c) на предлог њихових европских представничких тијела. Именује члана са правом гласа и његовог замјеника из става 3 тачке d на предлог EDA-e. Именује чланове без права гласа из става 4 тачке (e) , на предлог EUROCONTROL-а на бази ротације, којом се свакој придруженој земљи омогућава да буде именована, и на основу оперативних потреба у тренутку именовања.
8. Комисија може да именује посматраче и независне стручњацима као саветнике који поступају у своје име и представљају широки распон дисциплина које обухватају мрежне функције.
9. Чланови из става 4 тач. (a) и (b) имају право да одбију предлоге који утичу на:
 - (a) компатибилност активности управног одбора мреже са циљевима ове регулативе;
 - (b) непристраност и праведност приликом извођења мрежних функција.
10. Одлуке из става 1 тач. (a) до (e), тачке (j), тач. (l) до (o) и тачке (s) усваја управни одбор мреже обичном већином гласова својих чланова са правом гласа.
11. Састанке управног одбора мреже сазива његов предсједavajuћи. Управни одбор одржава најмање три редовна састанка годишње. Поред тога, састаје се на захтев предсједavajuћег или Комисије. Менаџер мреже обезбјеђује услуге секретаријата за управни одбор мреже и за предсједavajuћег.
12. Менаџер мреже обезбјеђује ресурсе који су потребни за формирање и рад управног одбора мреже и његових радних група.

ПОГЛАВЉЕ IV УПРАВЉАЊЕ КРИЗОМ НА МРЕЖИ

Члан 19

Европска јединица за координацију кризних ситуација у ваздухопловству

1. За подршку у управљању кризама на мрежи оснива се Европска јединица за координацију кризних ситуација у ваздухопловству (EACCC). EACCC својим радом доприноси координацији одговора на кризе на мрежи.
2. EACCC међу сталним члановима има по једног представника:
 - (a) државе чланице коју су за ту сврху овластиле све државе чланице;
 - (b) Комисије;
 - (c) Агенције;
 - (d) EUROCONTROL-а;
 - (e) менаџера мреже;
 - (f) војске;
 - (g) пружаоца услуга у ваздушној пловидби;
 - (h) оператора аеродрома;
 - (i) корисника ваздушног простора.Комисија именује те чланове и њихове замјенике. Именовање се обавља на предлог:
 - (1) држава чланица у случају из тачке (a) првог подстава;
 - (2) Агенције, EUROCONTROL-а и менаџера мреже у случају из тач. (c), (d), односно (e) првог подстава, респективно;
 - (3) EDA-e у случају из тачке f првог подстава;
 - (4) релевантних европских представничких тијела у случају из тач. (g), (h) и (i) првог подстава;
3. Свака држава чланица именује контакт особу (национална контакт особа) и замјеника за EACCC и олакшава њихов приступ релевантним информацијама из националних структура за управљање кризама које нису ограничene на област ваздухопловства. Националне контакт особе обављају своје дужности у складу са пословником о раду EACCC-а.
4. EACCC може у појединачним случајевима укључити стручњацима у зависности од природе одређене кризе како би му помогли у формулисању одговора на кризу.

5. EACCC sastavlja svoj poslovnik o radu i njegove izmjene i dopune, koje odobrava upravni odbor mreže u skladu sa članom 18 stav 1 tačka (e).
6. Menadžer mreže obezbjeđuje resurse koja su potrebna za uspostavljanje i rad EACCC-a.

Član 20

Odgovornosti menadžera mreže

Menadžer mreže, prema potrebi uz podršku EACCC-a:

- (a) koordinira odgovore za krize na mreži i blisko saraduje sa odgovarajućim strukturama u državama članicama;
- (b) podržava aktiviranje i koordinaciju planova za prevazilaženje vanredne okolnosti na nivou države članice, posebno putem mreže nacionalnih kontakt osoba;
- (c) priprema mjere za ublažavanje na nivou mreže kako bi se obezbijedio pravovremeni odgovor za krizu na mreži radi zaštite i obezbjeđivanja trajnog i sigurnog funkcionisanja mreže. U tu svrhu, menadžer mreže nezavisno:
 - (i) 24 sata prati situaciju na mreži u vezi sa krizama na mreži;
 - (ii) obezbjeđuje efektivno upravljanje informacijama i komunikaciju širenjem tačnih, pravovremenih i dosljednih podataka radi podrške državama članicama i operativnim učesnicima u donošenju odluka o načinu normalizacije od kriza na mreži i/ili ublažavanju njihovog uticaja na mrežu;
 - (iii) olakšava organizovano prikupljanje i centralizovano skladištenje tih podataka;
- (d) prema potrebi, Komisiji, Agenciji ili državama članicama ukazuje na mogućnosti za dodatnom podrškom za ublažavanje krize na mreži, uključujući povezivanje sa operatorima drugih načina prevoza koji mogu da utvrde i sprovedu intermodalna rješenja;
- (e) prati normalizaciju i rezilijentnost mreže i izvještava EACCC o tome;
- (f) organizuje, olakšava i sprovodi dogovoreni program vježbi simulacija krize na mreži koji uključuje države članice i operativne učesnike kako bi se predvidjele stvarne krize na mreži;
- (g) izrađuje, sprovodi i prati program rada i registar rizika.

POGLAVLJE V

KONSULTACIJA SA DRŽAVAMA ČLANICAMA, PRAĆENJE, IZVJEŠTAVANJE I NADZOR

Član 21

Informisanje država članica i konsultacije sa njima

1. Menadžer mreže redovno izvještava Komisiju o napretku u izvršavanju mrežnih funkcija i o preduzetim mjerama. Komisija obavještava države članice o tom napretku i o tim mjerama.
2. Komisija se konsultuje sa državama članicama o strateškim pitanjima mrežnih funkcija i uzima u obzir njihova mišljenja. Ta pitanja uključuju:
 - (a) cjelokupnu efikasnost mreže;
 - (b) način na koji menadžer mreže sprovodi popravne mjere iz člana 10;
 - (c) imenovanje predsjedavajućeg i članova upravnog odbora mreže;
 - (d) nacrt strateškog plana mreže, a posebno ciljeve tog plana u ranoj fazi;
 - (e) nacrt plana efikasnosti mreže;
 - (f) nacrt godišnjeg budžeta menadžera mreže;
 - (g) godišnji izvještaj menadžera mreže;
 - (h) nacrt poslovnika o radu EACCC-a;
 - (i) specifikacije za procese konsultacija i detaljne radne aranžmane i procese za operativu iz čl. 16 i 17;
 - (j) pitanja iz člana 12 stav 3 koja nisu riješena na nivou pojedinačnih mrežnih funkcija;
 - (k) slučajeve iz člana 10 stav 3;
 - (l) procjenu iz člana 5;
 - (m) razvoj i izvršavanje zadataka praćenja povezanih sa infrastrukturom za ATM/CNS i zajedničkih usluga podrške za mrežu povezanih sa izvođenjem mrežnih funkcija, uključujući odgovarajuće analize troškova i koristi i budžet.Redovno se obavlja konsultacija o tački (a) drugog podstava.

Član 22

Praćenje i izvještavanje

1. Menadžer mreže uspostavlja proces stalnog praćenja svih sljedećih elemenata:
 - (a) operativne efikasnosti mreže;
 - (b) mjera koje preduzimaju operativni učesnici i države članice i rezultata efikasnosti koje se postižu;
 - (c) djelotvornosti i efikasnosti zajedničkog odlučivanja u izvršavanju svake funkcije zasebno;
 - (d) kvalitet usluga za operativne učesnike putem posebnih indikatora.
2. Stalnim praćenjem utvrđuju se moguća odstupanja od strateškog plana mreže i mrežnog operativnog plana. Operativni učesnici u tom procesu pružaju podršku menadžeru mreže dostavljanjem podataka.
3. Menadžer mreže svake godine podnosi izvještaj Komisiji, upravnom odboru mreže i Agenciji o mjerama koje se preduzimaju radi ispunjavanja svojih zadataka i o preporukama za rješavanje pitanja na mreži. U izvještaju se navode pojedinačne mrežne funkcije i

cjelokupno stanje na mreži i način sprovođenja strateškog plana mreže, mrežnog operativnog plana i plana efikasnosti mreže, kao i način na koji je menadžer mreže ispunio svoje ciljeve da bi se obezbijedio kvalitet usluga za operativne učesnike. Komisija izvještaj prosljeđuje državama članicama.

Član 23

Nadzor nad menadžerom mreže

Komisija obezbjeđuje nadzor nad menadžerom mreže, u pogledu usklađenosti sa zahtjevima iz ove regulative i drugih propisa Unije, posebno Regulative Komisije (EZ) br. 2150/2005, sprovedbenih regulativa Komisije (EU) br. 390/2013 i (EU) br. 391/2013, Sprovedbene regulative Komisije (EU) br. 409/2013 i zajedničkih projekata utvrđenih tom regulativom. Komisija obavještava države članice o ishodu nadzora.

POGLAVLJE VI

ODNOSI SA TREĆIM ZEMLJAMA

Član 24

Učešće trećih zemalja u radu menadžera mreže

1. Treće zemlje učestvuju u radu menadžera mreže u skladu sa zakonima Unije, podložno i u skladu sa sporazumima sa Unijom.
2. Pridružene zemlje i njihovi operativni učesnici mogu da učestvuju u radu menadžera mreže.
3. Menadžer mreže može da sklapa sporazume o saradnji sa pružaocima usluga u vazdušnoj plovidbi koji su osnovani u zemljama osim onih iz st. 1 i 2 u regionima EUR, NAT, AFI i MID ICAO-a, ako te zemlje učestvuju u nekom funkcionalnom bloku vazdušnog prostora ili njihovo učešće ima direktan uticaj na efikasnost mreže, kako bi se obezbijedila adekvatna regionalna interoperabilnost i povezanost.
4. Kako bi se poboljšalo sprovođenje mrežnih funkcija i efikasnost mreže, menadžer mreže može da sklapa sporazume o saradnji sa pružaocima usluga u vazdušnoj plovidbi koji su osnovani u zemljama unutar ICAO regiona, osim onih navedenih u stavu 3 radi razmjene podataka o mrežnim funkcijama.

POGLAVLJE VII

FINANSIRANJE I BUDŽET

Član 25

Finansiranje i budžet menadžera mreže

1. Države članice preduzimaju potrebne mjere za finansiranje zadataka za koje je zadužen menadžer mreže, putem naknada za usluge u vazdušnoj plovidbi.
2. Menadžer mreže mora da vodi svoje troškove na jasan i transparentan način.
3. Menadžer mreže utvrđuje budžet koji mora da bude:
 - (a) adekvatan za ispunjavanje ciljeva efikasnosti u skladu sa planom efikasnosti mreže iz tačke (b) člana 7(2);
 - (b) adekvatan za sprovođenje programa rada iz člana 7 stav 1 tačke (j);
 - (c) utvrđen na zasebnim računima u situacijama u kojima tijelo imenovano za menadžera mreže obavlja i druge aktivnosti pored onih navedenih u članu 7.

POGLAVLJE VIII

ZAVRŠNE ODREDBE

Član 26

Stavljanje van snage

Regulativa (EU) br. 677/2011 stavlja se van snage.

Član 27

Stupanje na snagu

Ova regulativa stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Evropske unije*.
Primjenjuje se od 1. januara 2020. godine.

Ova regulativa obavezujuća je u cjelini i neposredno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sačinjeno u Briselu 24. januara 2019. godine

Za Komisiju
Predsjednik
Žan-Klod JUNKER

PRILOG I
FUNKCIJA ZA PROJEKTOVANJE EVROPSKE MREŽE RUTA

DIO A
Cilj i područje primjene

1. Cilj funkcije za projektovanje evropske mreže ruta (ERND) je da:
 - (a) razvije i sprovede Plan poboljšanja evropske mreže ruta za sigurno i efikasno odvijanje vazdušnog saobraćaja, uzimajući u obzir uticaj na životnu sredinu;
 - (b) u okviru Plana poboljšanja evropske mreže ruta olakša razvoj strukture vazdušnog prostora koja nudi potrebni nivo sigurnosti, kapaciteta, fleksibilnosti, reagovanja, uticaja na životnu sredinu i nesmetano pružanje ekspeditivnih usluga u vazdušnoj plovidbi, vodeći računa o potrebama bezbjednosti i odbrane;
 - (c) obezbijedi regionalnu povezanost i interoperabilnost evropske mreže ruta unutar ICAO EUR regiona i sa susjednim ICAO regionima.
2. Plan poboljšanja evropske mreže ruta postupni je plan kojeg izrađuje menadžer mreže koordinacijom sa državama članicama i operativnim učesnicima. Taj plan uključuje rezultat operativnih aktivnosti u pogledu kratkoročnog i dugoročnog projektovanja mreže ruta u skladu sa vodećim principima strateškog plana mreže. U njemu se moraju navesti svi elementi koji su potrebni kako bi se obezbijedilo da se evropski vazdušni prostor projektuje kao jedan sistem i da ispunjava ciljeve efikasnosti na nivou Unije koji su za menadžera mreže utvrđeni u programu efikasnosti.
3. Plan poboljšanja evropske mreže ruta čini dio mrežnog operativnog plana koji se odnosi na ERND i sadrži detaljna pravila za sprovođenje dijela strateškog plana mreže koji se odnosi na ERND.
4. Plan poboljšanja evropske mreže ruta uključuje:
 - (a) zajedničke opšte principe dopunjene tehničkim specifikacijama za projektovanje vazdušnog prostora;
 - (b) zahtjeve vojnih organa za upotrebu vazdušnog prostora;
 - (c) evropsku mrežu ruta i, ako je izvodljivo, strukturu vazdušnog prostora bez ruta projektovanu za ispunjavanje svih zahtjeva korisnika, sa detaljima koji obuhvataju sve promjene vazdušnog prostora;
 - (d) pravila upotrebe i raspoloživost mreže ruta i vazdušnog prostora bez ruta;
 - (e) podjelu vazdušnog prostora u sektore kontrole letjenja (ATC) vazdušnog prostora ATS-a;
 - (f) procedure za upravljanje vazdušnim prostorom;
 - (g) detaljni vremenski raspored razvoja promjena u projektovanju vazdušnog prostora;
 - (h) kalendar zajedničkog ciklusa objavljivanja i sprovođenja promjena u strukturama vazdušnog prostora i pravila upotrebe putem mrežnog operativnog plana;
 - (i) pregled trenutne i očekivane situacije na mreži, uključujući očekivanu efikasnost na osnovu trenutnih i dogovorenih planova za projektovanje vazdušnog prostora.

DIO B
Procedura za razvoj plana poboljšanja evropske mreže ruta

1. Menadžer mreže, države članice, korisnici vazdušnog prostora, pružaoci usluga u vazdušnoj plovidbi, kao dio funkcionalnih blokova vazdušnog prostora ili samostalno, izrađuju Plan poboljšanja evropske mreže ruta zajedničkim odlučivanjem kako je navedeno u članu 15. Pomenuti učesnici moraju da primjenjuju principe projektovanja vazdušnog prostora utvrđene u Dijelu C ovog priloga.
2. Zajedničko odlučivanje mora da bude u skladu sa detaljnim radnim aranžmanima i procesima za operativu koje na stručnom nivou utvrđuje menadžer mreže, uključujući civilno-vojnu dimenziju. Ti radni aranžmani izrađuju se nakon konsultacija sa svim učesnicima. Radni aranžmani realizuju se u redovnim intervalima kako bi odrazili potrebe funkcije projektovanja evropske mreže ruta.
3. Kako bi se obezbijedila odgovarajuća povezanost Plana poboljšanja evropske mreže ruta, menadžer mreže i države članice moraju u proces zajedničkog odlučivanja da uključe treće zemlje, u skladu sa članom 24. Potrebno je da se obezbijedi odgovarajuća saradnja menadžera mreže i njegovih detaljnih radnih aranžmana utvrđenih na stručnom nivou kojima se podržava razvoj plana poboljšanja evropske mreže ruta, s jedne strane, i radnih aranžmana na relevantnom stručnom ICAO nivou stručnjaka koji obuhvataju poboljšanja mreže ruta na interfejsima, s druge strane.
4. Projekti projektovanja vazdušnog prostora moraju da budu u skladu sa planom poboljšanja evropske mreže ruta. U slučaju promjena projekata projektovanja vazdušnog prostora potrebna je provjera usklađenosti i obavještanje menadžera mreže o sljedećem:
 - (a) promjene u trasiranju rute;
 - (b) promjene u smjeru rute;
 - (c) promjene u namjeni rute;
 - (d) opis vazdušnog prostora bez ruta, uključujući odgovarajuća pravila za njegovo korišćenje;
 - (e) pravila korišćenja i raspoloživost rute;
 - (f) promjene u vertikalnoj ili horizontalnoj granici sektora;
 - (g) dodavanje ili uklanjanje značajnih tačaka;
 - (h) promjene u korišćenju prekograničnog vazdušnog prostora;
 - (i) promjene koordinata značajnih tačaka;

- (j) promjene koje utiču na prenos podataka;
 - (k) promjene koje utiču na podatke objavljene u zbornicima vazduhoplovnih informacija;
 - (l) promjene koje utiču na sporazume o saradnji u vezi sa projektovanjem i korišćenjem vazdušnog prostora.
5. Plan poboljšanja evropske mreže ruta mora se redovno revidirati tokom svog sprovođenja kako bi se uzeli u obzir nova ili promjenljiva potražnja za vazdušnim prostorom. U tom procesu revidiranja mora se obezbijediti stalna koordinacija sa vojnim tijelima.

DIO C

Principi projektovanja vazdušnog prostora

1. Prilikom izrade plana poboljšanja evropske mreže ruta menadžer mreže, države članice i pružaoci usluga u vazdušnoj plovidbi, kao dio funkcionalnih blokova vazdušnog prostora ili samostalno, moraju se, u okviru procesa zajedničkog odlučivanja, pridržavati sljedećih principa projektovanja vazdušnog prostora:
- (a) uspostavljanje i konfiguracija struktura vazdušnog prostora zasnivaju se na operativnim zahtjevima, bez obzira na nacionalne granice ili granice funkcionalnih blokova vazdušnog prostora ili granice područja letnih informacija (FIR), i ne smiju biti ograničeni nivoom podjele između gornjeg i donjeg vazdušnog prostora;
 - (b) projektovanje struktura vazdušnog prostora je transparentan proces u kojem se mogu uzeti u obzir donijete odluke i shvatiti razlozi za njihovo donošenje i uključiti zahtjevi svih korisnika, usklađujući istovremeno sigurnost, kapacitet, aspekte životne sredine i uzimajući u obzir vojne potrebe i potrebe nacionalne bezbjednosti;
 - (c) ulazni podaci za Plan poboljšanja evropske mreže ruta su sadašnja i predviđena saobraćajna potražnja, na nivou mreže i na lokalnom nivou, i ciljevi efikasnosti a radi zadovoljavanja potreba glavnih tokova saobraćaja i aerodroma;
 - (d) obezbjeđuje se vertikalna i horizontalna povezanost, uključujući terminalni vazdušni prostor i strukturu vazdušnog prostora na mjestima dodira;
 - (e) mogućnost realizacije letova duž, ili najbliže moguće, ruta i profila leta koje traži korisnik tokom faze leta na ruti;
 - (f) prihvatanje svih predloga struktura vazdušnog prostora na procjenjivanje i mogući razvoj, uključujući vazdušni prostor bez ruta, višestruke mogućnosti rutiranja i uslovnih ruta (CDR), primljenih od učesnika koji imaju operativni zahtjev na tom području;
 - (g) pri projektovanju struktura vazdušnog prostora, uključujući vazdušni prostor bez ruta i ATC sektore, uvažavaju se postojeće ili predložene strukture vazdušnog prostora namijenjene za aktivnosti koje zahtijevaju rezervaciju ili ograničenje vazdušnog prostora. U tu svrhu, uspostavljaju se samo takve strukture koje su u skladu sa primjenom fleksibilne upotrebe vazdušnog prostora FUA koncepta. Takve strukture su, u najvećoj mogućoj mjeri, usklađene i dosljedne u cijeloj evropskoj mreži;
 - (h) razvoj projektovanja ATC sektora počinje zahtjevanim trasiranjem rute ili toka saobraćaja u okviru interaktivnog procesa kojim se obezbjeđuje kompatibilnost između ruta ili tokova i sektora;
 - (i) ATC sektori se projektuju tako da omogućavaju konstrukciju sektorskih konfiguracija koje zadovoljavaju tokove saobraćaja, i koje su prilagodljive i srazmjerne promjenljivoj saobraćajnoj potražnji;
 - (j) u slučajevima kad se ATC sektori, iz operativnih razloga, projektuju preko nacionalnih granica ili granica funkcionalnih blokova vazdušnog prostora ili granica FIR-a, sklapaju se sporazumi o pružanju usluga između predmetnih operativnih učesnika.
2. Menadžer mreže, države članice, funkcionalni blokovi vazdušnog prostora i pružaoci usluga u vazdušnoj plovidbi (kao dio funkcionalnih blokova vazdušnog prostora ili samostalno) i procesom zajedničkog odlučivanja, obezbjeđuju primjenu sljedećih principa u vezi sa korišćenjem vazdušnog prostora i upravljanjem kapacitetom:
- (a) strukture vazdušnog prostora se planiraju tako da olakšavaju fleksibilnu i pravovremenu upotrebu i upravljanje vazdušnim prostorom u vezi sa mogućnostima rutiranja, tokovima saobraćaja, šemama sektorskih konfiguracija i konfiguracijom drugih struktura vazdušnog prostora;
 - (b) strukture vazdušnog prostora pružaju prostor za uspostavljanje dodatnih mogućnosti rutiranja, obezbjeđujući pritom njihovu kompatibilnost sa postojećim pitanjima kapaciteta i ograničenjima sektora.

DIO D

Trajno praćenje dostignuća u vezi efikasnosti na nivou mreže

1. Kako bi se obezbijedilo redovno poboljšanje efikasnosti, menadžer mreže obavlja redovna postoperativna preispitivanja djelotvornosti primijenjenih struktura vazdušnog prostora putem zajedničkog odlučivanja.
2. To preispitivanje posebno obuhvata:
- (a) razvoj saobraćajne potražnje;
 - (b) učinak kapaciteta i efikasnosti letova i ograničenja na nivou države, funkcionalnog bloka vazdušnog prostora ili mreže;
 - (c) ocjenu aspekata upotrebe vazdušnog prostora, iz civilnog i vojnog aspekta;
 - (d) ocjenu sektorizacije i upotrijebljenih sektorskih konfiguracija;
 - (e) ocjenu cjelovitosti i kontinuiteta struktura vazdušnog prostora.

PRILOG II
FUNKCIJA UPRAVLJANJA PROTOKOM VAZDUŠNOG SAOBRAĆAJA

DIO A
Cilj i područje primjene

1. Cilj funkcije upravljanja protokom vazdušnog saobraćaja (ATFM) je da:
 - (a) obezbijedi efikasno korišćenje raspoloživih kapaciteta Evropske mreže za upravljanje vazdušnim saobraćajem (EATMN);
 - (b) olakša planiranje, koordinaciju i izvršenje ATFM mjera koje su preduzeli svi operativni učesnici;
 - (c) olakša ispunjavanje vojnih zahtjeva i odgovore na krize;
 - (d) obezbijedi regionalnu povezanost i interoperabilnost evropske mreže unutar ICAO EUR regiona i sa susjednim regionima ICAO-a.
2. ATFM i procedure za prevazilaženje vanrednih okolnosti iz tačke 15 Dijela B ovog priloga obezbjeđuju veću predvidljivost saobraćaja i optimizuju raspoloživi kapacitet EATMN-a (obuhvatajući i aerodrome) i imaju za cilj povećanje usklađenosti aerodromskih slotova i planova leta.
3. ATFM funkcija mora da bude u skladu sa detaljnim radnim aranžmanima za primjenu ATFM mjera. Svi uključeni operativni učesnici moraju da se pridržavaju pravila i procedura kojima se obezbjeđuje da se kapacitet kontrole letjenja upotrebljava na siguran način i u najvećoj mogućoj mjeri.
4. ATFM funkcija mora da obuhvati sve faze ATFM-a (stratešku, pretaktičku, taktičku i postoperativnu), kako je utvrđeno u ICAO odredbama navedenim u Dodatku. ATFM funkcija mora da bude u skladu sa tim ICAO odredbama.
5. ATFM funkcija primjenjuje se na sljedeće strane ili njihove zastupnike, uključene u procese ATFM-a:
 - (a) operatore vazduhoplova;
 - (b) pružaoce usluga u vazdušnom saobraćaju (ATS), uključujući ATS jedinice, prijavni biro za usluge u vazdušnom saobraćaju i jedinice za usluge aerodromske kontrole letjenja;
 - (c) pružaoce usluga vazduhoplovnih informacija;
 - (d) subjekte uključene u upravljanje vazdušnim prostorom;
 - (e) operatore aerodroma;
 - (f) centralnu jedinicu za ATFM koju vodi menadžer mreže;
 - (g) lokalne ATFM jedinice kako su navedene u tački 6 Dijela A ovog priloga;
 - (h) koordinatore slotova na koordinisanim aerodromima.
6. „Lokalna ATFM jedinica” znači subjekt za upravljanje protokom koji postupa u ime jednog ili više drugih subjekata za upravljanje protokom kao interfejs između centralne jedinice za ATFM i ATS jedinice ili grupe ATS jedinica. Može da postupa na nivou ATS jedinice, na nacionalnom nivou, na nivou funkcionalnih blokova vazdušnog prostora ili na bilo kom drugom podregionalnom nivou.
7. Lokalne ATFM jedinice i menadžer mreže putem svoje centralne jedinice za ATFM podržavaju izvršavanje ATFM funkcije.

DIO B
Planiranje i operativni principi

1. Menadžer mreže i operativni učesnici planiraju i izvršavaju zadatke kojima se podržava funkcija ATFM-a za:
 - (a) sve faze svih letova koji treba da se realizuju ili se realizuju kao opšteg vazdušnog saobraćaja i u skladu sa pravilima instrumentalnog letjenja (IFR) u cjelosti ili djelimično;
 - (b) sve faze letova iz tačke (a) i upravljanje vazdušnim saobraćajem.
2. Mora da se obezbijedi odgovarajuća saradnja i koordinacija između radnih aranžmana menadžera mreže kojima se podržava ATFM funkcija i relevantnih radnih aranžmana ICAO-a kojima su obuhvaćeni ATFM aspekti na mjestima dodira.
3. Vojni vazduhoplovi koji se realizuju kao opšti vazdušni saobraćaj podliježu ATFM mjerama kada lete ili namjeravaju da lete unutar vazdušnog prostora ili aerodroma na koje se primjenjuju ATFM mjere.
4. ATFM funkcija vodi se prema sljedećim principima:
 - (a) ATFM mjere:
 - (i) podržavaju sigurne operacije i sprečavaju prekomjernu potražnju vazdušnog saobraćaja u poređenju sa deklarisanim kapacitetom ATC sektora i aerodroma, uključujući poletno-sletne staze;
 - (ii) upotrebljavaju kapacitet EATMN-a u najvećoj mogućoj mjeri kako bi se optimizovala efikasnost EATMN-a i negativni uticaji na operatore sveli na minimum;
 - (iii) optimizuju kapacitet EATMN-a koji je stavljen na raspolaganje razvojem i primjenom mjera za povećanje kapaciteta u jedinicama za ATS;
 - (iv) podržavaju upravljanje kritičnim događajima;
 - (b) pri dodjeli ATFM slotova za polijetanje prioritet se daje letovima prema rasporedu njihovog planiranog ulaska na lokaciju na kojoj će se konkretna ATFM mjera primjenjivati, osim ako je zbog posebnih okolnosti, kao što su bezbjednosne i odbrambene potrebe, potrebna primjena drugačijeg pravila prioriteta o kojem je postignut dogovor i koje je od koristi EATMN-u;
 - (c) vremenska komponenta putanje leta u fazi planiranja i fazi izvršenja moraju da budu u skladu sa svim primijenjenim ATFM mjerama i menadžer mreže mora o njima obavijestiti operatore vazduhoplova, ATS jedinice i lokalne ATFM jedinice;

(d) letovi iz geografskog područja na kojem se primjenjuju ATFM mjere i susjednih područja letnih informacija kako su opisana u odgovarajućoj ICAO dokumentaciji ICAO-a podliježu dodjeli ATFM slotova. Letovi iz drugih područja izuzeti su od dodjele ATFM slotova, ali su svejedno podložni ograničenjima na rutama, šemama orijentacije saobraćaja i vremenskih komponenti putanje leta.

5. Države članice obezbjeđuju da:

(a) ATFM funkcija bude na raspolaganju zainteresovanim stranama 24 sata dnevno i da lokalna ATFM jedinica pokriva isključivo određena područja s obzirom na vazdušni prostor u njenoj nadležnosti u okviru geografskog područja u kojem se primjenjuju ATFM mjere;

(b) budu uspostavljene dosljedne procedure za saradnju strana uključenih u ATFM funkciju, ATS jedinica i subjekata uključenih u upravljanje vazdušnim prostorom, kako bi se obezbijedilo efikasno planiranje dodjele vazdušnog prostora i njegova efikasna upotreba;

(c) zajedničke procedure za traženje izuzeća iz ATFM slota za polijetanje budu u skladu sa odredbama ICAO-a iz Dodatka. Te procedure koordiniraju se sa menadžerom mreže putem njegove centralne jedinice za ATFM i objavljuju se u nacionalnim zbornicima vazduhoplovnih informacija.

6. Menadžer mreže:

(a) optimizuje ukupne performanse EATMN-a planiranjem, koordinacijom i sprovođenjem dogovorenih ATFM mjera, uključujući tranzicione planove za uvođenje velikih poboljšanja u vazdušni prostor ili ATM sistem i za nepovoljne vremenske uslove putem zajedničkog odlučivanja;

(b) konsultuje se sa operatorima o definiciji ATFM mjera;

(c) sklapa radne aranžmane sa lokalnim ATFM jedinicama;

(d) obezbjeđuje razvoj, raspoloživost i efektivno primjenu ATFM mjera (u svim fazama ATFM-a) zajedno sa lokalnim ATFM jedinicama; ako te ATFM mjere imaju širi uticaj na mrežu, menadžer mreže mora zajedničkim odlučivanjem da utvrdi prirodu tih mjera koje treba da se primjene;

(e) u koordinaciji sa lokalnim ATFM jedinicama identifikuje alternativne rute kako bi se izbjegla ili rasteretila zagušena područja, uzimajući u obzir ukupne performanse EATMN-a;

(f) nudi rerutiranje letova koji bi mogli optimizirati efekat iz tačke (e);

(g) u koordinaciji sa ATS jedinicama i lokalnim ATFM jedinicama određuje, koordinira i obezbjeđuje sprovođenje odgovarajućih mjera kojima je cilj pružanje potrebnog kapaciteta za zadovoljavanje saobraćajne potražnje u relevantnim djelovima pod njihovom odgovornošću;

(h) operatorima vazduhoplova, lokalnim ATFM jedinicama i ATS jedinicama pravovremeno daje informacije o ATFM operacijama, uključujući:

(i) planirane ATFM mjere;

(ii) uticaj ATFM mjera na vrijeme polijetanja i profil leta pojedinačnih letova;

(i) prati zabilježene slučajeve nepostojećih ili višestrukih planova leta;

(j) suspenduje plan leta kada, s obzirom na vremensku toleranciju, ATFM slot u polijetanju ne može da bude ispoštovan, a novo procijenjeno vrijeme polaska nije poznato;

(k) prati broj odobrenih izuzeća od ATFM mjera;

(l) razvija, održava i objavljuje planove za prevazilaženje vanredne okolnosti u kojima se definišu radnje koje moraju da preduzmu relevantni operativni učesnici u slučaju većeg otkaza neke komponente ATFM funkcije na nivou mreže koji bi doveo do znatnih smanjenja kapaciteta i/ili većeg narušavanja tokova saobraćaja;

(m) sa operativnim učesnicima dijeli sve odgovarajuće postoperativne analize i ocjene;

(n) omogućava odgovarajuću pripremu i predvidljivost EATMN-a, obezbjeđuje radne aranžmane za sakupljanje pravovremenih i ažuriranih informacija o saobraćajnoj potražnji za sve faze ATFM-a od korisnika vazdušnog prostora i to dijeli sa lokalnim ATFM jedinicama.

7. ATS jedinice:

(a) koordinišu ATFM mjere preko lokalnih ATFM jedinica sa menadžerom mreže kako bi se obezbijedilo da odabrane mjere imaju za cilj optimizaciju ukupnih performansi EATMN-a;

(b) obezbjeđuju da se ATFM mjere koje se primjenjuju na aerodrome koordiniraju sa operatorom predmetnog aerodroma kako bi se obezbijedila efikasnost planiranja na aerodromima i njihova upotreba u korist svih predmetnih operativnih učesnika;

(c) obavještavaju menadžera mreže, preko lokalne ATFM jedinice o svim događajima, uključujući tranzicione planove za uvođenje velikih poboljšanja u vazdušni prostor ili ATM sistema i nepovoljne vremenske uslove, koji bi mogli da utiču na kapacitet kontrole letjenja ili na potražnju vazdušnog saobraćaja i predloge za ublažavanje;

(d) menadžeru mreže i lokalnim ATFM jedinicama pravovremenono dostavljaju sljedeće podatke i naknadne izmjene, koliko je to tehnički izvodljivo, i obezbjeđuju njihov kvalitet:

(i) strukture vazdušnog prostora i ruta;

(ii) raspoloživost vazdušnog prostora i ruta uključujući raspoloživost primjenom fleksibilne upotrebe vazdušnog prostora u skladu sa Regulativom Komisije (EZ) br. 2150/2005;

(iii) sektorske konfiguracije i aktivacije za ATS jedinice;

(iv) vremena taksiranja na aerodromu i konfiguracije poletno-sletnih staza;

(v) kapacitet sektora kontrole letjenja i aerodroma, uključujući poletno-sletnih;

(vi) ažurirane položaje leta;

(vii) odstupanja od planova leta;

(viii) stvarna vremena polijetanja;

(ix) informacije o operativnoj raspoloživosti infrastrukture za komunikaciju, navigaciju i nadzor (CNS) i za ATM.

8. Podaci iz stava 7 tačke (d) stavljaju se na raspolaganje menadžeru mreže i operativnim učesnicima, koji takođe stavljaju na raspolaganje svoje podatke.

9. Kako bi se obezbijedila predvidljivost mreže, ATS jedinica u odlaznom aerodromu obezbjeđuje da letovi koji se ne pridržavaju procijenjenih vremena polaska, uzimajući u obzir utvrđenu vremensku toleranciju, ili čiji je plan leta odbijen ili suspendovan ne dobiju dozvolu za polijetanje.

10. Lokalne ATFM jedinice:

(a) djeluju kao kontakt i interfejs između menadžera mreže koji pruža centralni ATFM, s jedne strane, i imenovanih oblasti i njihovih povezanih aerodroma i ATS jedinica (vojnih i civilnih) u okviru njihove nadležnosti, s druge strane, na osnovu uloga i odgovornosti dogovorenih putem odgovarajućih radnih aranžmana sa menadžerom mreže;

(b) donose odgovarajuće lokalne procedure u skladu sa procedurama koje je donosi menadžer mreže koji pruža centralni ATFM, uključujući privremene procedure;

(c) menadžeru mreže koji pruža centralni ATFM dostavljaju sve potrebne lokalne podatke za izvođenje ATFM funkcije;

(d) u saradnji sa relevantnim ATS jedinicama i menadžerom mreže koji pruža centralni ATFM obezbjeđuju odgovarajuću primjenu ATFM mjera radi optimalnog protoka saobraćaja i usklađivanja potražnje i kapaciteta koordiniranjem efikasne upotrebe raspoloživog kapaciteta. Ako te mjere imaju širi uticaj na mrežu, mora se obezbijediti regionalna koordinacija pod nadležnošću menadžera mreže;

(e) menadžera mreže obavještavaju o svim događajima, uključujući tranzicione planove za uvođenje velikih poboljšanja u vazdušni prostor ili ATM sistema i nepovoljne vremenske uslove, koji bi mogli da utiču na kapacitet kontrole letjenja ili potražnju vazdušnog saobraćaja i predloženo ublažavanje;

(f) obezbjeđuju, u koordinaciji sa relevantnim ATS jedinicama i menadžerom mreže, postoperativne analize kako bi se utvrdile metode poboljšanja performansi mreže;

(g) uspostavljaju unaprijed utvrđene planove za prevazilaženje vanredne okolnosti koji se moraju stalno ažurirati i u kojima se opisuje kako će se djelovati u oblasti pod njihovom nadležnošću kako bi menadžer mreže mogao da pruži pomoć lokalnim ATFM jedinicama u operacijama rješavanja vanredne okolnosti. Ti lokalni planovi moraju se podijeliti i koordinirati sa menadžerom mreže.

11. Ako je uspostavljen ATS prijavi biro, njen zadatak je da olakša razmjenu informacija među pilotima ili operatorima i lokalnom ATFM jedinicom ili menadžerom mreže koji pruža centralni ATFM.

12. Operatori vazduhoplova:

(a) dostavljaju jedan plan leta za svaki planirani let. Podneseni plan leta mora tačno da odražava planirani profil leta;

(b) obezbjeđuju da sve relevantne ATFM mjere i njihove izmjene budu uključene u planirano izvođenje leta;

(c) učestvuju u radnim aranžmanima koje je utvrdio menadžer mreže, a kojima se olakšava dobijanje pravovremenih i ažuriranih informacija o potražnji vazdušnog saobraćaja za sve ATFM faze.

13. Operatori aerodroma:

(a) imaju aranžmane sa lokalnom ATS jedinicom o sljedećem:

(i) razmjeni i koordinaciji sa relevantnim lokalnim ATFM jedinicama i menadžerom mreže svih informacija o kapacitetu i potražnji vazdušnog saobraćaja i njihovom razvoju u svim ATFM fazama, posebno prije objave reda letjenja;

(ii) izvještavanju relevantnih lokalnih ATFM jedinica i menadžera mreže o svim događajima koji mogu da utiču na kapacitet kontrole letjenja ili potražnje vazdušnog saobraćaja;

(b) uspostavljaju procese za procjenu potražnje i uticaja posebnih događaja na potražnju koji su primjenljivi na sve ATFM faze.

14. Kada je riječ o usklađenosti planova leta i aerodromskih slotova:

(a) ako koordinator aerodromskih slotova ili operator koordinisanog aerodroma to zatraže, menadžer mreže ili lokalna ATFM jedinica dostavljaju im plan leta koji se izvodi na tom aerodromu, prije polijetanja. Koordinator aerodromskih slotova ili operatori koordinisanih aerodroma obezbjeđuju potrebnu infrastrukturu za prihvatanje planova leta koje dostavljaju menadžer mreže ili lokalna ATFM jedinica;

(b) operatori vazduhoplova prije leta dostavljaju aerodromima dolaska i odlaska potrebne informacije kako bi se omogućila povezanost između oznake leta iz plana leta i oznake leta koja je prijavljena za odgovarajući aerodromski slot; tu vezu obezbjeđuju menadžer mreže, lokalna ATFM jedinica, lokalna ATS jedinica ili operator aerodroma, u zavisnosti od slučaja;

(c) svi operatori vazduhoplova, operatori aerodroma i sve ATS jedinice obavještavaju koordinatora aerodromskih slotova o uslugama vazdušnog prevoza koje se ponavljaju u vremenima koja se znatno razlikuju od dodijeljenih aerodromskih slotova ili o upotrebi slotova na znatno drugačiji način od onog navedenog u vrijeme dodjele, ako to dovodi u pitanje funkcionisanje aerodroma ili vazdušnog saobraćaja;

(d) menadžer mreže izvještava koordinate aerodromskih slotova o uslugama vazdušnog prevoza koje se ponavljaju u znatno drugačijim vremenima od dodijeljenih aerodromskih slotova ili o upotrebi slotova na znatno drugačiji način od onog navedenog u vrijeme dodjele, ako to dovodi u pitanje ATFM.

15. Pri primjeni planiranih informacija o dolasku i odlasku (DPI), lokalni operativni aerodromski učesnici moraju u potpunosti da sarađuju sa menadžerom mreže u pogledu uspostavljanja i rada te funkcionalnosti i vezane razmjene podataka.

16. Kada je riječ o kritičnim događajima:

(a) menadžer mreže izrađuje, održava i objavljuje ATFM procedure za rješavanje kritičnih događaja na nivou mreže. ATFM procedure utvrđuju mjere koje moraju da preduzmu relevantni operativni učesnici u slučaju većeg otkaza neke komponente mreže koji bi doveo do znatnih smanjenja kapaciteta i/ili većeg narušavanja protoka saobraćaja;

(b) radi pripreme za kritične događaje, ATS jedinice i operatori aerodroma koordiniraju značaj i sadržaj procedura za prevazilaženje vanredne okolnosti sa menadžerom mreže i lokalnim ATFM jedinicama, operatorima vazduhoplova na koje ti kritični događaji utiču i prema potrebi sa koordinatorima aerodromskih slotova, uključujući sva prilagođavanja pravila prioriteta. Procedure za prevazilaženje vanrednih okolnosti uključuju:

- (i) organizacione i koordinacione aranžmane;
- (ii) ATFM mjere pomoću kojih se organizuje pristup pogodnim područjima kako bi se spriječila prekomjerna potražnja vazdušnog saobraćaja u odnosu na deklarisanu kapacitet cijelog ili dijela vazdušnog prostora ili predmetnih aerodroma;
- (iii) okolnosti, uslove i procedure za primjenu pravila prioriteta za letove u kojima se poštuju neophodni interesi država članica u pogledu bezbjednosti ili odbrambene politike;
- (iv) aranžmane za normalizaciju saobraćaja.

DIO C

Praćenje ATFM funkcije

1. Kako bi se obezbijedila predvidljivost, a tako i efikasnost EATMN-a, informacije o planiranim operacijama i ATFM mjerama su od ključnog značaja, kao i poštovanje tih operacija i mjera. Stoga se mora uspostaviti posebno praćenje ATFM funkcije.
2. Države članice moraju da obezbijede da, kada je poštovanje ATFM slotova u polijetanju na aerodromu odlaska 80% ili manje tokom jedne godine, kako je utvrdio menadžer mreže, ATS jedinica na tom aerodromu dostavlja relevantne informacije o nepoštovanju i preduzetim radnjama kako bi se obezbijedilo poštovanje ATFM slotova u polijetanju. Te radnje moraju da se navedu u izvještaju koje predmetna država članica podnosi Komisiji.
3. Ako se ne poštuje odbijanje ili suspenzija plana leta, ATS jedinica na predmetnom aerodromu dostavlja relevantne informacije menadžeru mreže o tom nepoštovanju i radnjama koje su preduzete kako bi se obezbijedilo poštovanje. Te radnje moraju da se navedu u izvještaju koje menadžer mreže podnosi Komisiji.
4. Ako su odobrena izuzeća veća od 0,6 % godišnjih odlazaka u nekoj državi članici, menadžer mreže mora o tome obavijestiti tu državu članicu. Ako je obaviještena o tome, država članica mora da sastavi izvještaj sa detaljima o odobrenim izuzećima i da ga podnese Komisiji.
5. Menadžer mreže mora da obezbijedi da operator vazduhoplova bude obaviješten o nepoštovanju ATFM mjera koje proizilaze iz primjene zahtjeva u vezi sa planovima leta koji nedostaju i sa višestrukim planovima leta. Ako je obaviješten o tome, operator vazduhoplova mora da sastavi izvještaj sa detaljnim opisom okolnosti i mjerama koje su preduzete da bi se ispravilo to nepoštovanje. Menadžer mreže mora da sastavi godišnji izvještaj koji treba podnijeti Komisiji, a u kojem navodi podatke o planovima leta koji nedostaju ili višestrukim planovima leta.
6. Menadžer mreže obavlja godišnji pregled poštovanja ATFM mjera kako bi obezbijedio da svi operativni učesnici povećaju nivo poštovanja tih mjera.
7. Menadžer mreže sastavlja godišnje izvještaje i podnosi ih Komisiji. U izvještajima se navodi kvalitet ATFM funkcije i detaljne informacije o:
 - (a) uzrocima primjena ATFM mjera;
 - (b) uticaju ATFM mjera;
 - (c) poštovanju ATFM mjera;
 - (d) doprinosima svih operativnih učesnika optimizaciji cjelokupnog efekta mreže;
 - (e) preporukama o tim raznim tačkama kako bi se poboljšala efikasnost mreže.
8. Menadžer mreže mora da obezbijedi da se uspostavi i održava arhiva podataka o ATFM-u navedenih u ovom prilogu, planova leta, operativnih dnevnika i relevantnih kontekstualnih podataka. Ti se podaci čuvaju dvije godine nakon podnošenja i stavljaju na raspolaganje Komisiji, državama članicama, ATS jedinicama i operatorima vazduhoplova, prema potrebi. Ti podaci se takođe stavljaju na raspolaganje koordinatorima aerodromskih slotova i operatorima aerodroma kako bi im se pomoglo u redovnoj procjeni deklarisanog kapaciteta.

*Dodatak***Lista ICAO odredbi o upravljanju protokom vazdušnog saobraćaja**

1. Poglavlje 3 stav 3.7.5 (Upravljanje protokom vazdušnog saobraćaja) Aneksa 11 Čikaške konvencije – Usluge u vazdušnom saobraćaju (14. izdanje – jul 2016. godine, uključujući amandman br. 50 A)
2. Poglavlje 3 (ATS kapacitet i upravljanje protokom vazdušnog saobraćaja) ICAO dokumenta br. 4444, Procedure za usluge u vazdušnoj plovidbi – Upravljanje vazdušnim saobraćajem (PANS-ATM) (16. izdanje – 2016. godine, uključujući amandman br. 7A)
3. Poglavlja 2 i 8 (Upravljanje protokom vazdušnog saobraćaja) ICAO dokumenta br. 7030, Evropske (EUR) regionalne dodatne procedure (5. izdanje, 2007. godina)

PRILOG III

FUNKCIJA ZA RADIO FREKVENCIJE

DIO A

Cilj i područje primjene

1. Ciljevi ove funkcije su da:
 - (a) poveća upotrebu evropskog vazduhoplovni radijskog spektra poboljšanjem procedura za upravljanje frekvencijama i kriterijuma za planiranje kako bi se spriječio nedostatak frekvencija koji bi smanjio kapacitet mreže;
 - (b) poboljša transparentnost praksi upravljanja frekvencijama što omogućava tačnu procjenu efikasne upotrebe frekvencija i utvrđivanje rješenja da bi se zadovoljila buduća potražnja za frekvencijama;

(c) poveća djelotvornost procesa upravljanja frekvencijama podsticanjem najboljih praksi i razvojem odgovarajućih alati.

2. Menadžer mreže i nacionalni menadžeri za frekvencije dogovaraju se o sveukupnim prioritetima ove funkcije u svrhu poboljšanja projektovanja i rada evropske vazduhoplovne mreže. Ti prioriteti se dokumentuju u dijelu o frekvencijama u strateškom planu mreže i mrežnom operativnom planu, o čemu se konsultuju sa učesnicima. Posebno, određivanje prioriteta može se odnositi na posebne opsege, područja i usluge.

DIO B

Zahtjevi za izvršenje funkcije

1. Države članice imenuju nadležnu osobu, organ ili organizaciju za nacionalnog menadžera za frekvencije koji je nadležan da obezbijedi da se dodjeljivanje frekvencija obavlja, mijenja i oslobađa u skladu sa ovom regulativom. Države članice obavještavaju Komisiju i Menadžera mreže o imenima i adresama nacionalnih menadžera za frekvencije i blagovremeno ih obavještavaju o svim promjenama imenovanja.

2. Menadžer mreže priprema i koordinira aspekte strateškog spektra u vezi sa mrežom koji moraju biti dokumentovani na odgovarajući način u strateškom planu mreže i mrežnom operativnom planu. Menadžer mreže pomaže Komisiji i državama članicama pri izradi zajedničkih stavova u vazduhoplovstvu za usklađivanje doprinosa država članica međunarodnim forumima, a posebno Evropskoj konferenciji poštanskih i telekomunikacijskih uprava (*CEPT*) i Međunarodnoj uniji za telekomunikacije (*ITU*).

3. Na zahtjev država članica, menadžer mreže obavještava Komisiju i preduzima mjere sa Komisijom i sa Evropskom konferencijom poštanskih i telekomunikacijskih uprava (*CEPT*) za rješavanje svih pitanja u vezi sa drugim sektorima u industriji.

4. Nacionalni menadžer za frekvencije obavještava Menadžera mreže o slučajevima radio smetnji koje utiču na evropsku vazduhoplovnu mrežu. Menadžer mreže evidentira pojavu slučajeva radio smetnji i pomaže nacionalnim menadžerima za frekvencije pri njihovoj procjeni. Na zahtjev nacionalnih menadžera za frekvencije, Menadžer mreže koordinira ili pruža bilo kakvu pomoć potrebnu za rješavanje ili ublažavanje takvih slučajeva.

5. Menadžer mreže i nacionalni menadžeri za frekvencije razrađuju i poboljšavaju procedure za upravljanje frekvencijama, kriterijume planiranja, skupove podataka i procese za poboljšanje upotrebe i zauzetosti radio spektra od korisnika opšteg vazdušnog saobraćaja. Na zahtjev država članica, Menadžer mreže predlaže proširenje primjena tih razvojnih kretanja na regionalni nivo.

6. Kod zahtjeva za dodjelu frekvencije, podnosilac predaje zahtjev nadležnom nacionalnom menadžeru za frekvencije, zajedno sa svim relevantnim podacima i obrazloženjima.

7. Nacionalni menadžeri za frekvencije i menadžer mreže procjenjuju i određuju prioritete zahtjeva za dodjeljivanje frekvencija na bazi operativnih zahtjeva i dogovorenih kriterijuma. Menadžer mreže, zajedno sa nacionalnim menadžerima za frekvencije, utvrđuje njihov uticaj na mrežu. Menadžer mreže uspostavlja takve kriterijume, konsultujući se sa nacionalnim menadžerima za frekvencije i održava ih i ažurira nakon toga, prema potrebi.

8. Kada nema uticaja na mrežu, nacionalni menadžeri za frekvencije određuju odgovarajuću(e) frekvenciju(e) odgovarajući na zahtjev, uvažavajući zahtjeve iz tačke 12.

9. Kada postoji uticaj na mrežu, menadžer mreže određuje odgovarajuću(e) frekvenciju(e) odgovarajući na zahtjev, uvažavajući:

- potrebu za pružanjem sigurnih infrastrukturnih usluga komunikacije, navigacije i nadzora;
- potrebu za optimizacijom upotrebe ograničenih resursa radio spektra;
- potrebu za isplativim, pravednim i transparentnim pristupom radio spektru;
- operativne zahtjeve podnosioca zahtjeva i operativnih učesnika;
- predviđene buduće zahtjeve za radio spektrom;
- odredbe sadržane u *ICAO* priručniku za upravljanje evropskim frekvencijama (*ICAO European Frequency Management Manual*).

10. Kada se ne može utvrditi odgovarajuća frekvencija iz tač. 11 i 12, nacionalni menadžeri za frekvencije mogu od menadžera mreže zatražiti da preduzme dodatnu pretragu za frekvencijom. Kako bi pronašao rješenje za nacionalne menadžere za frekvencije, menadžer mreže može, uz pomoć nacionalnih menadžera za frekvencije, preduzeti posebno ispitivanje upotrebe frekvencija na predmetnom geografskom području.

11. Nacionalni menadžer za frekvencije dodjeljuje odgovarajuću(e) frekvencij(e) utvrđenu(e) u tač. 12 ili 13.

12. Nacionalni menadžer za frekvencije evidentira svaku dodjelu u centralni registar, unoseći sljedeće podatke:

- podatke koji su definisani u *ICAO* priručniku za upravljanje frekvencijama u *ICAO EUR* regionu, uključujući vezane relevantne tehničke i operativne podatke;
- dodatne zahtjeve za podacima koji proizilaze iz tačke 6;
- opis operativne upotrebe dodijeljene frekvencije;
- kontakt podatke operativnog učesnika koji koristi dodijeljenu frekvenciju.

Države članice upotrebljavaju centralni registar za ispunjavanje svojih administrativnih obaveza prema *ICAO*-u u pogledu registracije dodjele frekvencije.

13. Pri dodjeli frekvencije podnosiocu zahtjeva, nacionalni menadžer za frekvencije daje i uslove za upotrebu. U tim uslovima se navodi, najmanje, da dodjela frekvencije:

- ostaje na snazi onoliko dugo koliko se upotrebljava za ispunjavanje operativnih zahtjeva koje je opisao podnosilac zahtjeva;
- može podleći zahtjevu za promjenom i da se takve promjene moraju sprovesti u ograničenom vremenskom periodu;
- podliježe izmjeni, kad se promijeni operativna upotreba koju je opisao podnosilac zahtjeva.

14. Nacionalni menadžer(i) za frekvencije obezbjeđuje(u) da svaku zahtijevanu promjenu, izmjenu ili oslobađanje frekvencije obavi pojedinac ili organizacija kojima je dodijeljena predmetna frekvencija u dogovorenom vremenskom periodu i da se u skladu sa tim

ažurira centralni registar. Kada se te mjere ne mogu izvesti, nacionalni menadžer(i) za frekvencije prosljeđuje(u) odgovarajuće obrazloženje menadžeru mreže.

15. Nacionalni menadžeri za frekvencije obezbjeđuju da će sve informacije iz tačke 12 Dijela B, za sve dodijeljene frekvencije koje se koriste u evropskoj vazduhoplovnoj mreži, biti na raspolaganju centralnom registru.

16. Menadžer mreže i nacionalni menadžer(i) za frekvencije obavljaju praćenje i ocjenjivanje vazduhoplovnih frekventnih opsega i dodijeljenih frekvencija na bazi transparentnih procedura, kako bi se obezbijedila njihova ispravna i efikasna upotreba. Menadžer mreže uspostavlja takve procedure uz konsultacije sa nacionalnim menadžerima za frekvencije i održavaju ih i ažuriraju nakon toga prema potrebi. Menadžer mreže posebno utvrđuje bilo kakva odstupanja između centralnog registra, operativne svrhe i stvarne upotrebe dodijeljene frekvencije. Menadžer mreže, u dogovorenom vremenskom periodu, o takvim odstupanjima obavještava nacionalnog menadžera za frekvencije radi njihovog rješavanja.

17. Menadžer mreže obezbjeđuje raspoloživost zajedničkih alata za podršku centralnog i nacionalnog planiranja, koordinacije, registracije, provjeravanja i optimizacije. Menadžer mreže posebno razvija alate za podršku analize podataka iz centralnog registra za praćenje efikasnosti funkcije i za projektovanje i sprovođenje procesa optimizacije frekvencija u skladu sa tačkom 7.

DIO C

Zahtjevi za organizaciju funkcije frekvencije

1. Zajedničko odlučivanje nacionalnih menadžera za frekvencije i menadžera mreže bazira se na aranžmanima u kojima se najmanje precizira sljedeće:

- a) kriterijumi za procjenjivanje operativnih zahtjeva i njihovi prioriteti;
- b) najkraći rokove za koordinaciju novih ili izmjene pri dodjeljivanju radio-frekvencija;
- c) mehanizmi kojima se obezbjeđuje da menadžer mreže i nacionalni menadžeri za frekvencije ispunjavaju relevantne evropske ciljeve efikasnosti;
- d) poboljšane procedure, kriterijumi i procesi upravljanja frekvencijama tako da ne utiču negativno na one koji se primjenjuju u drugim državama u okviru ICAO Regionalnih procedura;
- e) zahtjevi kojima se obezbjeđuje da države članice sprovode odgovarajuće konsultacije o novim ili izmijenjenim programima upravljanja sa svim učesnicima kojih se to tiče, na nacionalnom i na evropskom nivou.

2. Razvoj aranžmana za koordinaciju radio frekvencija specificira se u saradnji sa nacionalnim menadžerima za frekvencije i smanjuje režijske troškove u mjeri u kojoj je to izvodljivo.

3. Koordinacija strateške i taktičke upotrebe radio-frekvencija sa trećim zemljama koje ne učestvuju u radu menadžera mreže izvodi se putem ICAO regionalnih radnih aranžmana. To se obavlja radi toga da se trećim zemljama omogući pristup radu menadžera mreže.

4. Države članice obezbjeđuju da je upotreba vazduhoplovnih frekvencijskih opsega od strane vojnih korisnika odgovarajuće usklađena, putem zajedničkog odlučivanja, sa nacionalnim menadžerima za frekvencije i sa menadžerom mreže.

PRILOG IV

FUNKCIJA ZA KODOVE RADARSKIH TRANSPONDERA

DIO A

Ciljevi i opšti zahtjevi

Kôd transpondera (TC):

1. Ciljevi ove funkcije su:

- a) poboljšanje strukture procesa dodjele kodova kroz dodjelu jasnih uloga i odgovornosti svim uključenim učesnicima, pri čemu je efikasnost cjelokupne mreže u središtu odlučivanja o dodjeli kodova;
- b) obezbjeđivanje veće transparentnosti dodjele kodova i stvarne upotrebe kodova, čime se omogućava bolja procjena cjelokupne efikasnosti mreže.

2. Menadžer mreže dodjeljuje kodove transpondera sekundarnog nadzornog radara (SSR) državama članicama i pružaocima usluga u vazdušnoj plovidbi na način kojim se optimizuje njihova sigurna i efikasna raspodjela, pri čemu uvažava:

- a) operativne zahtjeve svih operativnih učesnika;
- b) stvarne i predviđene nivoe vazdušnog saobraćaja;
- c) zahtijevanu upotrebu SSR kodova transpondera u skladu sa relevantnim odredbama ICAO Regionalnog plana vazdušne plovidbe, za evropski region, u dijelu Dokument o implementaciji uređaja i usluga i smjernica.

3. Menadžer mreže u svakom trenutku stavlja na raspolaganje državama članicama, pružaocima usluga u vazdušnoj plovidbi i trećim zemljama spisak dodijeljenih SSR kodova transpondera u kojem je opisana potpuna i ažurirana raspodjela SSR kodova.

4. Menadžer mreže sprovodi formalni proces za uspostavljanje, ocjenjivanje i koordiniranje zahtjeva za dodjelu SSR kodova transpondera, uvažavajući sve potrebne civilne i vojne upotrebe SSR kodova transpondera.

5. Formalni proces iz tačke 4 uključuje, najmanje, relevantne dogovorene procedure, rokove i ciljeve efikasnosti za sljedeće aktivnosti:

- (a) podnošenje zahtjeva za dodjelu SSR kodova transpondera;
- (b) procjenu zahtjeva za dodjelu SSR kodova transpondera;
- (c) koordiniranje predloženih izmjena u vezi sa dodjeljenim SSR kodovima transpondera sa državama članicama i trećim zemljama u skladu sa zahtjevima utvrđenim u Dijelu B;

- (d) periodična provjera dodijeljenih SSR kodova i potreba za njima radi optimizacije situacije, uključujući preraspodjelu postojećih dodijeljenih kodova;
- (e) periodične izmjene i dopune, odobrenja i distribuciju potpunog spiska dodijeljenih SSR kodova transpondera utvrđenog u tački 3;
- (f) prijavljivanje, procjenu i rješavanje neplaniranih konflikata između dodijeljenih SSR kodova transpondera;
- (g) prijavljivanje, procjenu i rješavanje pogrešnih dodjela SSR kodova transpondera, otkrivenih pri provjeri retencije kodova;
- (h) prijavljivanje, procjenu i rješavanje neplaniranih nedostataka pri dodjeli SSR kodova transpondera;
- (i) obezbjeđivanje podataka i informacija u skladu sa zahtjevima utvrđenim u Dijelu C.
6. Usklađenost zahtjeva za dodjeljivanje SSR kodova transpondera, primljene kao dio procesa utvrđenog u tački 4, Menadžer mreže provjerava u odnosu na zahtjeve procesa u vezi sa dogovorima o formatu i podacima kao i u vezi sa potpunosti, tačnošću, pravovremenošću i obrazloženjima.
7. Države članice obezbjeđuju da se SSR kodovi transpondera dodjeljuju vazduhoplovima u skladu sa spiskom dodijeljenih SSR kodova transpondera iz tačke 3.
8. Menadžer mreže, u ime država članica i pružalaca usluga u vazdušnoj plovidbi, upravlja centralizovanim sistemom za dodjeljivanje i upravljanje SSR kodovima transpondera za automatsko dodjeljivanje kodova SSR transpondera za opšti vazdušni saobraćaj.
9. Menadžer mreže sprovodi procedure i implementira alatke za redovnu ocjenu i procjenu stvarne upotrebe SSR kodova transpondera od strane država članica i pružalaca usluga u vazdušnoj plovidbi.
10. Menadžer mreže, države članice i pružaoci usluga u vazdušnoj plovidbi se dogovaraju o planovima i procedurama za podršku periodične analize i identifikacije budućih zahtjeva u vezi sa SSR kodovima transpondera. Ova analiza uključuje utvrđivanje mogućih uticaja na efikasnost koji nastaju kao posljedica svih predviđenih nedostataka pri dodjeli SSR kodova transpondera.
11. Izrađuju se i održavaju operativni priručnici koji sadrže potrebna uputstva i informacije, kako bi se omogućilo obavljanje ove mrežne funkcije u skladu sa zahtjevima ove regulative. Ovi operativni priručnici se dostavljaju i održavaju u skladu sa odgovarajućim procesima upravljanja kvalitetom i dokumentacijom.

Upitni kôd Mod S (MIC):

12. Ciljevi ovog procesa su da:
- (a) sprovodi koordiniranu dodjelu upitnih kodova Mod S čime se omogućava cjelokupna efikasnost mreže;
- (b) obezbijedi regulatornu osnovu za bolju primjenu i nadzor.
13. Menadžer mreže dodjeljuje upitne kodove Mod S civilnim i vojnim korisnicima tako da se optimizuje sigurno i efikasno sprovođenje nadzora vazdušnog saobraćaja i civilno-vojne koordinacije, uzimajući u obzir sljedeće:
- (a) operativne zahtjeve svih operativnih učesnika;
- (b) Regulativu Komisije (EZ) br. 262/2009⁸;
- (c) traženo upravljanje upitnim kodovima Mod S u skladu sa odredbama evropskih principa i procedura za dodjelu upitnih kodova Mod S sekundarnog nadzornog radara (IC) (ICAO EUR Dok. 024)
14. Menadžer mreže u ime država članica upravlja centralnim sistemom za dodjelu upitnih kodova⁹ u cilju koordinirane dodjele upitnih kodova Mod S.
15. Države članice pružaju centralnu uslugu dodjele upitnih kodova Mod S operatorima putem sistema za dodjelu upitnih kodova.
16. Menadžer mreže u svakom trenutku stavlja na raspolaganje državama članicama, Mod S operatorima i trećim zemljama plan dodjele upitnih kodova u kojem se navodi posljednje odobreni potpuni skup dodjela upitnih kodova u evropskom regionu ICAO-a.
17. Menadžer mreže uvodi formalni proces za uspostavljanje, procjenu i koordiniranje zahtjeva za dodjelu upitnih kodova, uzimajući u obzir sve tražene civilne i vojne upotrebe upitnih kodova.
18. Formalni proces utvrđen u tački 17 uključuje, najmanje, relevantne dogovorene procedure, rokove i ciljeve efikasnosti za sprovođenje sljedećih aktivnosti:
- (a) podnošenje zahtjeva za dodjelu upitnih kodova;
- (b) procjene zahtjeva za dodjelu upitnih kodova;
- (c) koordiniranje predloženih izmjena u vezi sa dodjelama upitnih kodova sa državama članicama u skladu sa zahtjevima utvrđenim u Dijelu B;
- (d) periodične provjere dodjela upitnih kodova i potreba za njima radi poboljšanja situacije, uključujući preraspodjelu postojećih dodjela upitnih kodova;
- (e) periodične izmjene i dopune, odobrenja i distribuciju cjelokupnog plana dodjele upitnih kodova utvrđenog u tački 16;
- (f) prijavljivanje, procjenu i rješavanje neplaniranih konflikata upitnih kodova među Mode S ispitivačima;
- (g) prijavljivanje, procjenu i rješavanje neplaniranih nedostataka pri dodjeli upitnih kodova;
- (h) obezbjeđivanje podataka i informacija u skladu sa zahtjevima utvrđenim u Dijelu C.
19. Menadžer mreže provjerava usklađenost zahtjeva za dodjelu upitnih kodova, primljenih kao dio procesa utvrđenog u tački 18, sa zahtjevima procesa u pogledu dogovora o formatu i podataka i u pogledu potpunosti, tačnosti, pravovremenosti i opravdanosti.
20. U okviru procesa utvrđenog u tački 18, menadžer mreže:
- (a) sprovodi simulacije ažuriranja plana dodjele upitnih kodova na bazi neriješenih zahtjeva;

⁸ Regulativa Komisije (EZ) br. 262/2009 od 30. marta 2009. godine o utvrđivanju zahtjeva u vezi sa usklađenom dodjelom i upotrebom upitnih kodova Mod S za Jedinствeno evropsko nebo (SL L 84, 31.3.2009, str. 20.).

⁹ Utvrđeno u članu 2 stavu 11. Regulativa (EZ) br. 262/2009.

- (b) priprema predlog ažuriranja plana dodjele upitnih kodova koji šalje na odobrenje državama članicama kojih se to tiče;
- (c) obezbjeđuje da predloženo ažuriranje plana dodjele upitnih kodova u najvećoj mogućoj mjeri ispunjava operativne zahtjeve zahtjevâ za dodjelu upitnih kodova;
- (d) ažurira i dostavlja državama članicama plan dodjele upitnih kodova odmah nakon odobrenja, ne dovodeći u pitanje nacionalne procedure za dostavu informacija o upitnih kodova Mod S kojima upravlja vojska.
21. Menadžer mreže uvodi procedure i alatke za redovnu ocjenu i procjenu stvarne upotrebe upitnih kodova Mod S među civilnim i vojnim Mod S operatorima.
22. Menadžer mreže, države članice i Mod S operatori usaglašavaju se o planovima i procedurama za podršku periodične analize i utvrđivanju budućih zahtjeva upitnih kodova Mod S. Ta analiza uključuje identifikaciju mogućih uticaja na efikasnost koji nastaju kao posljedica svih predviđenih nedostataka pri dodjeli upitnih kodova.
23. Menadžer mreže mora da izrađuje i održava operativne priručnike koji sadrže potrebne uputstva i informacije, kako bi se omogućilo izvođenje mrežne funkcije u skladu sa zahtjevima ove regulative. Ti operativni priručnici distribuiraju se i održavaju u skladu sa odgovarajućim procesima upravljanja kvalitetom i dokumentacijom.

DIO B

Zahtjevi u vezi sa posebnim mehanizmima za konsultovanje

Kôd transpondera:

1. Menadžer mreže uspostavlja namjenski mehanizam za koordinaciju i konsultovanje u vezi sa detaljnim aranžmanima o dodjeli SSR kodova transpondera. Taj mehanizam:
- obezbjeđuje uvažavanje uticaja upotrebe SSR kodova transpondera u trećim zemljama, kroz učestvovanje u radnim aranžmanima o upravljanju SSR kodovima transpondera navedenim u relevantnim odredbama ICAO Regionalnog plana vazdušne plovidbe, za evropski region, u dijelu Dokument o sprovođenju usluga i postrojenja;
 - obezbjeđuje da je spisak dodijeljenih SSR kodova transpondera iz tačke 3 u Dijelu A u skladu sa planom za upravljanje kodovima navedenim u relevantnim odredbama ICAO Regionalnog plana vazdušne plovidbe, za evropski region, u dijelu Dokument o implementaciji uređaja i usluga;
 - određuje zahtjeve za obezbjeđivanje odgovarajućeg konsultovanja o novim ili izmijenjenim i dopunjenim dogovorima za upravljanje SSR kodovima transpondera sa državama članicama kojih se to tiče;
 - određuje zahtjeve za obezbjeđivanje odgovarajućeg konsultovanja o novim ili izmijenjenim i dopunjenim dogovorima za upravljanje SSR kodovima transpondera, koje sprovode države članice sa svim učesnicima kojih se to tiče, na nacionalnom nivou;
 - obezbjeđuje koordinaciju sa trećim zemljama u vezi sa strateškom i taktičkom upotrebom SSR kodova transpondera, putem radnih aranžmana o upravljanju SSR kodovima transpondera navedenim u relevantnim odredbama ICAO Regionalnog plana vazdušne plovidbe, za evropski region, u dijelu Dokument o implementaciji uređaja i usluga;
 - određuje minimalne rokove za koordinaciju i konsultovanje o predloženim novim ili izmijenjenim i dopunjenim dodjelama kodova nadzornih ispitivača i SSR transpondera;
 - obezbjeđuje da izmjene u spisku dodijeljenih SSR kodova transpondera podliježu odobravanju onih država članica na koje se izmjena odnosi;
 - određuje zahtjeve za obezbjeđivanje da se izmjene u spisku dodijeljenih SSR kodova transpondera raspodijele svim učesnicima odmah nakon njegovog odobravanja, ne dovodeći u pitanje nacionalne procedure za raspodjelu informacija o upotrebi SSR kodova transpondera od strane vojnih organa.
2. Menadžer mreže, u saradnji sa nacionalnim vojnim organima, obezbjeđuje preduzimanje potrebnih mjera kako bi se utvrdilo da dodjeljivanje i upotreba SSR kodova transpondera za vojne potrebe nema štetan efekat na sigurnost ili efikasnost protoka opšteg vazdušnog saobraćaja.

Upitni kôd Mod S:

3. Menadžer mreže uspostavlja namjenski mehanizam za koordinaciju i konsultovanje u pogledu detaljnih dogovora o dodjeli upitnih kodova Mod S. Tim se mehanizmom:
- određuju minimalni rokovi za koordinaciju i konsultovanje o predloženim novim ili izmijenjenim dodjelama upitnih kodova Mod S;
 - obezbjeđuje da izmjene u planu dodjele upitnih kodova Mod S podliježu odobrenju onih država članica na koje se izmjena odnosi;
 - obezbjeđuje koordinacija sa trećim zemljama u vezi sa strateškom i taktičkom upotrebom upitnih kodova Mod S putem radnih aranžmana za upravljanje upitnim kodovima Mod S;
 - određuju zahtjevi da bi se obezbijedilo da se izmjene u planu dodjele upitnih kodova Mod S saopšte svim učesnicima odmah nakon odobrenja, ne dovodeći u pitanje nacionalne procedure za saopštavanje informacija o upotrebi upitnih kodova Mod S među vojnim organima.
4. Menadžer mreže obezbjeđuje odgovarajuće konsultovanje o novim ili izmijenjenim dogovorima za upravljanje upitnim kodovima sa državama članicama putem zajedničkog odlučivanja.

5. Menadžer mreže, u saradnji sa nacionalnim vojnim tijelima, obezbjeđuje preduzimanje potrebnih mjera kako bi se utvrdilo da dodjela i upotreba Mode S upitnih kodova za vojne potrebe nema štetan efekat na sigurnost ili efikasnost protoka opšteg vazdušnog saobraćaja.

DIO C

Zahtjevi za dostavljanje podataka

Kôd transpondera:

1. Zahtjevi koji se podnose za nove ili izmjenu dodijeljenih SSR kodova transpondera moraju biti u skladu sa konvencijama o formatu i podacima kao i sa zahtjevima u vezi sa potpunosti, tačnošću, pravovremenošću i sa obrazloženjima procesa utvrđenog u tački 4 Dijela A.
2. Države članice dostavljaju Menadžeru mreže u dogovorenim rokovima koje propisuje Menadžer mreže, sljedeće podatke i informacije za podršku obavljanja mrežne funkcije za SSR kodove transpondera:
 - (a) ažuriranu evidenciju dodjeljivanja i upotrebe svih SSR kodova transpondera unutar njihove oblasti nadležnosti, na koje se primjenjuju bezbjednosna ograničenja u vezi sa potpunim otkrivanjem određenih vojnih kodova koji se ne upotrebljavaju za opšti vazdušni saobraćaj;
 - (b) obrazloženje kojim se dokazuje da su postojeće i tražene dodjele SSR kodova transpondera minimalno potrebni za ispunjavanje operativnih zahtjeva;
 - (c) detalje o dodijeljenim SSR kodovima transpondera koji više nisu operativno potrebni i koji se mogu osloboditi za ponovno dodjeljivanje unutar mreže;
 - (d) izvještaje o stvarnim nepredviđenim nedostacima o dodijeljenim SSR kodovima transpondera;
 - (e) detalje o promjenama u planiranju ugradnje ili u operativnom statusu sistema ili sastavnih djelova, koji bi mogle uticati na dodjeljivanje SSR kodova transpondera letovima.
3. Pružaoci usluga u vazdušnoj plovidbi dostavljaju Menadžeru mreže, u dogovorenim rokovima koje propisuje Menadžer mreže, sljedeće podatke i informacije za podršku izvođenja mrežne funkcije za SSR kodove transpondera:
 - (a) izvještaj o korelativnim pozicijama vazduhoplova u Sistemu za poboljšano taktičko upravljanje protokom vazdušnog saobraćaja (ETFMS/CPR update), koji sadrže dodijeljene SSR kodove transpondera za opšti vazdušni saobraćaj za letove koji lete po pravilima instrumentalnog letjenja;
 - (b) izvještaje o stvarnom nepredviđenom konfliktu ili opasnosti uzrokovanim stvarnim operativnim dodjeljivanjem SSR koda transpondera, uključujući informacije o tome kako je konflikt riješen.
4. Odgovori država članica i pružalaca usluga u vazdušnoj plovidbi, u okviru koordinacije predloženih izmjena dodjeljivanja SSR kodova transpondera i ažuriranja spiska dodijeljenih SSR kodova transpondera, najmanje:
 - (a) utvrđuju da li se predviđa bilo kakav konflikt ili opasnost između dodijeljenih SSR kodova transpondera, ili ne;
 - (b) potvrđuju da li će doći do negativnog uticaja na operativne zahtjeve ili efikasnost, ili ne;
 - (c) potvrđuju da se izmjene ili dopune dodijeljenih SSR kodova transpondera mogu sprovesti u skladu sa zahtijevanim rokovima

Upitni kôd Mod S:

5. Podnijeti zahtjevi za nove ili izmijenjene dodjele upitnih kodova moraju da budu u skladu sa dogovorima o formatu i podacima i sa zahtjevima u pogledu potpunosti, tačnosti, pravovremenosti i opravdanosti procesa utvrđenog u tački 17 Dijela A.
6. Države članice menadžeru mreže u dogovorenom roku dostavljaju sljedeće podatke i informacije koje je menadžer mreže propisao radi podrške pružanju usluge dodjele upitnih kodova:
 - (a) karakteristike upitnog koda Mod S, kako je utvrđeno u Regulativi (EZ) br. 262/2009;
 - (b) detalje o bilo kakvim promjenama u planiranju ugradnje ili u operativnom statusu Mod S ili sastavnih djelova koje bi mogle da utiču na dodjelu upitnih kodova Mod S;
 - (c) obrazloženje kojim se dokazuje da su postojeće i tražene dodjele upitnih kodova minimum potreban za ispunjavanje operativnih zahtjeva;
 - (d) detalje o bilo kakvim dodjelama upitnih kodova koji više nisu operativno potrebni i koji se mogu osloboditi za ponovno dodjeljivanje unutar mreže;
 - (e) izvještaje o bilo kakvim stvarnim nepredviđenim nedostacima u dodjelama upitnih kodova.
7. Menadžer mreže upotrebljava odgovore država članica za predlog plana dodjele upitnih kodova, uključujući:
 - (a) identifikaciju svakog predviđenog konflikta ili opasnosti među dodjelama upitnih kodova Mod S;
 - (b) potvrdu da li će doći do negativnog uticaja na operativne zahtjeve ili efikasnost;
 - (c) potvrdu da se izmjene dodjela upitnih kodova Mod S mogu sprovesti u skladu sa zahtijevanim rokovima.
8. Menadžer mreže podržava države članice u rješavanju konflikta upitnog koda Mod S koji prijave države članice ili Mod S operatori.

PRILOG V
PRIMJER SADRŽAJA ZA STRATEŠKI PLAN MREŽE

Strateški plan mreže baziran je na sljedećoj strukturi:

1. UVOD

1.1. Područje primjene Strateškog plana mreže (geografski i vremenski)

1.2. Priprema plana i proces validacije

2. CJELOKUPNI KONTEKST I ZAHTJEVI

2.1. Opis trenutne i planirane situacije na mreži, uključujući ERND, ATFM, aerodrome i ograničene resurse

2.2. Izazovi i mogućnosti u vezi sa sa planskim periodom (uključujući prognoze saobraćajne potražnje i svjetski razvoj)

2.3. Ciljevi efikasnosti i poslovni zahtjevi kako ih izražavaju različiti učesnici i evropski ciljevi efikasnosti

3. STRATEŠKA VIZIJA

3.1. Opis strateškog načina na koji će se mreža razvijati i napredovati, kako bi uspješno odgovorila na ciljeve efikasnosti i poslovne zahtjeve

3.2. Usklađenost sa programom efikasnosti

3.3. Usklađenost sa Evropskim ATM Master planom

3.4 Usklađenost sa zajedničkim projektima uređenim u skladu sa Regulativom (EU) br. 409/2013.

4. STRATEŠKI CILJEVI

4.1. Opis strateških ciljeva mreže:

(a) uključuje aspekte saradnje operativnih učesnika u smislu uloga i odgovornosti,

(b) navodi kako će strateški ciljevi odgovoriti na zahtjeve,

(c) utvrđuje načina mjerenja napretka ka dostizanju tih ciljeva,

(d) navodi kako će strateški ciljevi uticati na industriju i druge predmetne oblasti.

5. STRATEŠKO PLANIRANJE

5.1. Opis kratkoročnog/srednjoročnog planiranja:

(a) prioriteti za svaki od strateških ciljeva,

(b) implementacija svakog od strateških ciljeva u smislu zahtijevanog uvođenja tehnologije, arhitektonskog uticaja, ljudskih aspekata, pridruženih troškova, koristi, kao i potrebnog upravljanja, sredstava i propisa,

(c) potrebno učešće operativnih učesnika u svakom elementu plana uključujući njihove uloge i odgovornosti,

(d) dogovoreni nivo učešća Menadžera mreže u podršci prilikom implementacije svakog elementa plana za svaku pojedinu funkciju.

5.2. Opis dugoročnog planiranja:

(a) namjera postizanja svakog od strateških ciljeva u smislu zahtijevanih aspekata tehnologije i istraživanja i razvoja, arhitektonskog uticaja, ljudskih aspekata, poslovnih procjena, potrebnog upravljanja i potrebnih propisa, kao i povezanih sigurnosnih i ekonomskih obrazloženja za ova ulaganja,

(b) potrebno učešće operativnih učesnika u svakom elementu plana uključujući njihove uloge i odgovornosti.

6. PROCJENA RIZIKA

6.1. Opis rizika povezanih sa implementacijom plana

6.2. Opis procesa praćenja (uključujući moguće odstupanje od početnih ciljeva)

7. PREPORUKE

7.1. Identifikacijska mjera koje će preduzeti Unija i države članice u cilju podrške implementacije plana

PRILOG VI
PRIMJER SADRŽAJA ZA MREŽNI OPERATIVNI PLAN

Mrežni operativni plan se bazira na sljedećoj opštoj strukturi (koja se prilagođava različitim pojedinačnim funkcijama i vremenskoj dimenziji mrežnog operativnog plana, kako bi se odrazila njegova promjenljiva priroda i njegov period od 3 do 5 godina, godišnji, sezonski, sedmični i dnevni nivoi):

1. UVOD

1.1. Područje primjene mrežnog operativnog plana (geografski i vremenski)

1.2. Priprema plana i proces validacije

2. OPIS MREŽNOG OPERATIVNOG PLANA I OPERATIVNIH CILJEVA

- uključuje aspekte saradnje operativnih učesnika u smislu uloga i odgovornosti,

- navodi kako će operativni ciljevi biti obuhvaćeni u taktičkoj, pretaktičkoj, kratkoročnoj i srednjoročnoj fazi mrežnog operativnog plana i u drugim ciljevima efikasnosti uspostavljenim u skladu sa programom efikasnosti,

- navodi postavljene prioritete i potrebne resurse za planski period,

- navodi uticaj na ATM sektore i druge predmetne oblasti.

3. CJELOKUPNI PROCES PLANIRANJA MREŽNIH OPERACIJA

- opis cjelokupnog procesa planiranja mrežnih operacija,

- opis strateškog načina na koji će se mrežni operativni plan razvijati i napredovati kako bi uspješno odgovorio na zahtjeve operativne efikasnosti i druge ciljeve efikasnosti utvrđene u skladu sa programom efikasnosti,

- opis upotrijebljenih alatki i podataka.

4. CJELOKUPNI KONTEKST I OPERATIVNI ZAHTJEVI

4.1. Kratak opis prethodne operativne efikasnosti mreže

4.2. Izazovi i mogućnosti u vezi sa planskim periodom

4.3. Prognoze saobraćaja na mreži u skladu sa Dodacima 1 i 2, uključujući:

- prognoze za mrežu,
- prognoze za pružaoca usluga u vazdušnoj plovidbi, funkcionalni blok vazdušnog prostora i centre za oblasnu kontrolu letjenja (ACC),
- prognoze za glavne aerodrome,
- analizu prognoza saobraćaja, uključujući razne scenarije,
- analizu uticaja posebnih događaja.

4.4. Zahtjevi u vezi sa operativnom efikasnošću mreže, uključujući:

- sveukupne zahtjeve u vezi sa kapacitetom mreže,
- zahtjeve u vezi sa kapacitetom pružaoca usluga u vazdušnoj plovidbi, funkcionalnog bloka vazdušnog prostora i ACC-a,
- kapaciteti aerodroma,
- analizu zahtjeva u vezi sa kapacitetom,
- sveukupne zahtjeve mreže u vezi sa životnom sredinom i efikasnosti letjenja,
- sveukupne zahtjeve u vezi sa sigurnošću mreže,
- zahtjeve u vezi sa prevazilaženjem vanrednih okolnosti i kontinuitet pružanja usluga koji utiču na mrežu.

4.5. Operativne potrebe kako su ih izrazili različiti učesnici, uključujući vojne organe

5. PLANOVI ZA POBOLJŠANJE OPERATIVNE EFIKASNOSTI MREŽE I AKTIVNOSTI NA NIVOU MREŽE

- opis planova i akcija čija se implementacija očekuje na nivou mreže, uključujući vazdušni prostor, ograničene resurse i ATFM,
- opis doprinosa operativnoj efikasnosti svakog pojedinačnog plana i akcije.

6. PLANOVI ZA POBOLJŠANJE OPERATIVNE EFIKASNOSTI I AKTIVNOSTI NA LOKALNOM NIVOU

- uključujući opis svakog plana i akcija čija se implementacija očekuje na lokalnom nivou,
- opis doprinosa operativnoj efikasnosti svakog pojedinačnog plana i akcije,
- opis odnosa sa trećim zemljama i poslova u vezi sa ICAO-om.

7. SPECIJALNI DOGAĐAJI

- pregled specijalnih događaja koji imaju značajan uticaj na ATM,
- pojedinačni specijalni događaji i postupanje sa njima sa aspekta mreže,
- velike vojne vježbe.

8. VOJNI ZAHTJEVI ZA VAZDUŠNIM PROSTOROM

- raspoloživost vazdušnog prostora: standardna raspoloživost (dani i vrijeme) rezervisanog vazdušnog prostora,
- ad-hok zahtjevi za neplaniranu upotrebu rezervisanog vazdušnog prostora,
- oslobađanje rezervisanog vazdušnog prostora za civilnu upotrebu kad god nije potreban, uz obavještanje što je više moguće unaprijed.

9. OBJEDINJENO PROGNOZIRANJE I ANALIZA OPERATIVNE EFIKASNOSTI MREŽE

- ciljevi i prognoze AFTM kašnjenja i kapaciteta na mreži, pružaoca usluga u vazdušnoj plovidbi, funkcionalnog bloka vazdušnog prostora i ACC,
- operativna efikasnost aerodroma,
- cilj i prognoza efikasnosti mreže po pitanju zaštite životne okoline i efikasnosti letjenja,
- uticaj specijalnih događaja,
- analiza ciljeva i prognoza operativne efikasnosti.

10. IDENTIFIKACIJA PODRUČJA SA OPERATIVNIM USKIM GRlima I RJEŠENJA ZA UBLAŽAVANJE NA NIVOU MREŽE I NA LOKALNOM NIVOU

- identifikacija operativnih (sigurnost, kapacitet, efikasnost letjenja) uskih grla i mogućih uskih grla, njihovih uzroka i dogovorenih rješenja ili mjera za ublažavanje, uključujući mogućnosti za usklađivanje potražnje i kapaciteta.

Dodatak 1

Centri oblasne kontrole letjenja (ACC)

U mrežnom operativnom planu se za svaki pojedinačni ACC u svim zonama koje su identifikovane u ovom dodatku daje detaljan opis planiranih radnji za njihovo operativno poboljšanje, izgledi za određeni period, prognoze saobraćaja, cilj i prognoze u vezi sa kašnjenjem, značajni događaji koji mogu uticati na saobraćaj, operativni kontakti.

Menadžer mreže za svaki ACC uključuje:

- prognoze saobraćaja,
- analizu trenutne operativne efikasnosti,
- kvantitativnu procjenu postignutog kapaciteta (osnovni kapacitet),
- kvantitativnu procjenu potrebnih kapaciteta za različite scenarije razvoja saobraćaja (zahtijevani profil kapaciteta),
- kvantitativnu procjenu planiranih mjera za operativno poboljšanje na ACC nivou, kako je dogovoreno sa pružaocima usluga u vazdušnoj plovidbi,
- cilj i prognoze u vezi sa kašnjenjem,
- analizu očekivane operativne efikasnosti (sigurnost, kapacitet, životna sredina).

Svaki pružalac usluga u vazdušnoj plovidbi dostavlja Menadžeru mreže sljedeće informacije, koje se uključuju u opis pojedinačnog ACC:

- lokalni cilj u vezi sa kašnjenjem,
- procjenu/potvrdu prognoze saobraćaja, uvažavajući lokalna saznanja,
- broj raspoloživih sektora: sektorsku konfiguraciju odnosno plan otvaranja sektora po sezoni ili danu u sedmici ili vremenu tokom dana,
- kapacitete ili vrijednosti za praćenje za svaki sektor ili geografski entitet po sektorskoj konfiguraciji ili planu otvaranju sektora,
- planirane ili poznate specijalne događaje, uključujući datume i vremena i njihov efekat na operativnu efikasnost,
- detalje o planiranim mjerama za operativno poboljšanje, plan njihove implementacije i sa njima povezani negativni ili pozitivni efekti na kapacitet i/ili efikasnost,
- detalje o predloženim i potvrđenim promjenama strukture i upotrebe vazdušnog prostora,
- dodatne aktivnosti, dogovorene sa Menadžerom mreže,
- operativne kontakte ACC.

DODATAK 2

Aerodromi

Za evropske aerodrome koji imaju uticaj na efikasnost mreže, u Mrežnom operativnom planu se za glavne evropske aerodrome u svim zonama koje su identifikovane u ovom dodatku daje detaljan opis planiranih mjera za operativno poboljšanje, izgledi za određeni period, prognoze saobraćaja i kašnjenja, značajni događaji koji mogu uticati na saobraćaj, operativni kontakti.

Menadžer mreže za svaki aerodrom, posebno na osnovu informacija primljenih od operatora aerodroma i pružalaca usluga u vazdušnoj plovidbi uključuje:

- prognoze saobraćaja,
- analizu očekivane operativne efikasnosti planiranih mjera za operativno poboljšanje (sigurnost, kapacitet, životna sredina).

Svaki aerodrom koji je uključen u mrežni operativni plan dostavlja Menadžeru mreže sljedeće informacije, koje se uključuju u opis pojedinačnog aerodroma:

- procjenu/potvrdu prognoze saobraćaja, uvažavajući lokalna saznanja,
- kapacitet poletno-sletne staze za svaku konfiguraciju poletno-sletne staze, sadašnje i planirane dolaske i odlaske,
- specifikaciju kapaciteta za noćne periode i trajanje noćnog perioda, kada je to relevantno,
- detalje o planiranim mjerama za operativno poboljšanje, plan njihove implementacije i sa njima povezane negativne ili pozitivne efekte na kapacitet i/ili efikasnost,
- planirane ili poznate posebne događaje, uključujući datume i vremena i njihov efekat na operativnu efikasnost,
- druge planirane načine poboljšanja kapaciteta,
- dodatne aktivnosti, dogovorene sa menadžerom mreže.

PRILOG 2

SPROVEDBENA ODLUKA KOMISIJE (EU) br. 2019/709

od 6. maja 2019. godine

o imenovanju menadžera mreže za mrežne funkcije za upravljanje vazdušnim saobraćajem (ATM) u Jedinственном evropskom nebu

Član 1

Imenovanje menadžera mreže

1. EUROCONTROL se imenuje za menadžera mreže.
2. Imenovanje iz stava 1 obuhvata treći i četvrti referentni period iz člana 7 Sprovedbene regulative (EU) br. 2019/317¹⁰.

Član 2

Zadaci menadžera mreže

1. EUROCONTROL kao menadžer mreže obavlja zadatke potrebne za izvršavanje mrežnih funkcija za upravljanje vazdušnim saobraćajem iz člana 7 Sprovedbene regulative (EU) br. 2019/123.
2. Kao menadžer mreže EUROCONTROL obavlja zadatke u skladu sa zahtjevima iz člana 4 Sprovedbene regulative (EU) 2019/123.

¹⁰ Sprovedbena regulativa Komisije (EU) br. 2019/317 od 11. februara 2019. godine o utvrđivanju programa efikasnosti i sistema za utvrđivanje naknada u okviru Jedinственного evropskog neba i stavljanju van snage Sprovedbenih regulativa (EU) br. 390/2013 i (EU) br. 391/2013 (SL L 56, 25.2.2019, str. 1.).

Član 3
Sertifikacija

Prije izvršavanja zadataka koji su mu povjereni, Agencija će do 2. januara 2020. godine sertifikovati EUROCONTROL kao menadžera mreže u skladu sa Sprovedbenom regulativom Komisije (EU) br. 2017/373.

Član 4
Menadžer mreže i upravni odbor mreže

1. Rukovodilac menadžera mreže iz člana 18 stav 4 tačke (c) Sprovedbene regulative (EU) br. 2019/123 direktor je direktorata EUROCONTROL-a za upravljanje mrežom.
2. Predstavnik EUROCONTROL-a iz člana 18 stav 4 tačke (f) Sprovedbene regulative (EU) br. 2019/123 generalni je direktor EUROCONTROL-a.
3. Menadžer mreže snosi troškove koje se odnose na administrativnu podršku namijenjenu predsjedniku odbora menadžera mreže.

Član 5
Učešće u savjetovanju sa državama članicama

Menadžer mreže, na zahtjev Komisije, učestvuje u savjetovanju sa državama članicama iz člana 21 Sprovedbene regulative (EU) br. 2019/123.

Član 6
Nezavisno obavljanje zadataka

Kao menadžer mreže, u skladu sa članom 4 stav 3 tačka (d) Sprovedbene regulative (EU) br. 2019/123, EUROCONTROL mora obavljati svoje zadatke nezavisno od svih drugih aktivnosti, uključujući aktivnosti povezane sa radom međunarodnih organizacija.

Član 7
Mehanizmi finansiranja i potrošnje i razdvajanje računa menadžera mreže

1. Ne dovodeći u pitanje sporazume iz člana 24 stav 1 Sprovedbene regulative (EU) br. 2019/123, menadžer mreže mora uspostaviti mehanizme kojima se osigurava da države članice i treće zemlje, kako je navedeno u članu 24 st. 1 i 2 te regulative, pravedno i srazmjerno finansijski doprinose zadacima koji su povjereni menadžer mreže. U pogledu upravljanja računima menadžer mreže mora poštovati st. 3 i 4.
2. Menadžer mreže osigurava da se plaćanja država članice Unije u skladu sa članom 25 stav 1 Sprovedbene regulative (EU) br. 2019/123 ne upotrebljavaju za finansiranje troškova nastalih usljed aktivnosti koje nisu obuhvaćene zadacima iz člana 7 te regulative ili koji su nastali zbog učešća trećih zemalja u skladu sa članom 24 st. 3 i 4 te regulative.
3. U skladu sa članom 25 stav 3 tačkom (c) Sprovedbene regulative (EU) br. 2019/123, zadaci EUROCONTROL-a kao menadžera mreže moraju biti pokriveni na odvojenom računu u okviru EUROCONTROL-ovog budžeta.
4. Na računu iz stava 3 menadžer mreže odvojeno prikazuje nastale troškove i izvršena plaćanja koja proizilaze iz sporazuma o saradnji iz člana 24 st. 3 i 4 Sprovedbene regulative (EU) br. 2019/123.

Član 8
Stupanje na snagu

Ova Odluka stupa na snagu dvadesetog dana od dana objavljivanja u *Službenom listu Evropske unije*.

Sačinjeno u Briselu, 6. maja 2019. godine

Za Komisiju
Violeta BULC
Članica Komisije